

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 20 (2931) 2006 MAY - GEGUŽĖ 16 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • tevzib@pathcom.com • Nr. kaina - \$1

Didžiųjų renginių belaukiant

Šią vasarą daugelį išeivijos lietuvių stipriau sujudins du dideli renginiai: XII Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas (birželio 23 – liepos 9) Kanadoje ir VIII Dainų šventė (liepos 1-2) Čikagoje.

PASIRUOŠIMAS tokiems vis pasikartojantiems įvykiams pagyvina veiklą, labiau suglaudžia gretas, kas yra būtina gyvenant išsisklaidžius po visą pasaulį. Atrodo, kad jau tik šito siekiant užtektų paaiškinimo, kodėl tokios šventės ar didieji jaunimo kongresai rengiami. Yra betgi ir specialių tikslų, kurių neturėtume pamiršti. Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga, kaip jaunų žmonių Lietuvių bendruomenės dalis, jungdama visų šalių lietuvių kilmės jaunimą, atlieka specialią lietuviybės išlaikymo misiją – neleidžia nutolti nuo tautinių apraiškų bei savybių, įveda lietuvių kalbą kaip visus jungiamąjį veiksnį, praplečia pažintis, kurios sudaro priimtinesnę progą kurti lietuviškas šeimas, ruošia Bendruomenės veikėjus, stiprina sampratą “kas aš esu” ne pagal tai, kur esu gimęs, bet pagal tai, kieno esu, kam priklausu. O tai svarbi nuostata, nuo kurios daug kas priklauso. Dainų šventės rengėjų pasirinktas šūkis “Atsiliepk daina” tarsi prašyte prašo lietuvišką dainą išvesti iš uždarumo, leisti jai daug plačiau skambėti puoselėjant lietuviybę, ugdant priaugančias kartas. Prisiminkime, kaip ir kur mūsų dainos skambėdavo pirmąjį pokarinės išeivijos dešimtmetį. Palyginkime, kas dabar, kokia tyla įsiviešpatavo, klausime kodėl? Pagalvokime, ką prarandame taikstydamiesi prie nedainuojančių šalių? Šalia kalbos daina visuomet labiausiai apibūdindavo, kas esame. Kalbos vartojimui jaunimo tarpe apsilpus, bent daina teišlieka. Kalbame angliškai, dainuojame lietuviškai – gal taip geriau negu tyla. Dainos reikšmei ir prasmei pabrėžti suvažiuos į Čikagą daugybė chorų, kurie dabar repetuoja, gyvena su daina, kuri jaučiama kaip tvinkantis tautinės gyvybės pulsas.

TOKIOS apimties renginiai, apie kuriuos čia kalbame, be įtempto darbo ir tinkamo pasiruošimo, pareikalauja nemažai lėšų. Reikiamom sumom sutelkti atsiremiamą į du pagrindus: savąsias finansines institucijas ir žmonių dalyvavimą. Fondai, kredito kooperatyvai bei šiaip finansiškai stipresnės visuomeninės organizacijos visuomet yra pasiruošę skirti atitinkamas sumas bendriems lietuviškiems reikalams. Ir tai yra gana stiprus užnugaris, be kurio šiandien bet kokia veržlesnė veikla vargu ar būtų įmanoma. Per ilgesnį laiką gal net tapom daugiau reikalaujantys negu dėkingi. Jeigu taip – būklė taisytina. Žmonių dalyvavimas renginyje, šiuo kalbamu atveju – Dainų šventėje, paprastai nulemia finansinę renginio sėkmę, ir užtat bilietų platinimas pradedamas iš anksto. Vyresnio amžiaus tautiečiams, kažkada buvusiems dažniems renginių lankytojams, darosi kaskart vis sunkiau bet kur pajudėti. Tačiau prisimintina, kad ir nejudant galima bendrą reikalą finansiškai paremti, tokiu būdu ir be dalyvavimo dalyvauti. Finansinė renginio sėkmė visada veikėjus padrąsins ką nors panašaus organizuoti. O jei dėl atsirandančių nuostolių stabdoma veikla, dalykas nebepateisinamas. To tikrai turėtų nebūti. Kalbant apie pateisinimus, jau ne pirmą kartą pasigirsta balsų, keliančių abejones, ar tie Jaunimo kongresai, pareikalaujantys nemažai lėšų, gali būti pateisinami, kai juose pirmąją pramoginiai užsiėmimai, o visa kita tarp kitko. Rengėjų užduotis pasirūpinti programos išbalansavimu. Tačiau vis dėlto grynai komerciniais žvilgsniais nereikėtų matuoti savosios lietuviškos veiklos. Veikėjai puikiai žino, kiek savų pinigų tenka kiekvienam pridėti, kai dirbama grynai visuomeniniais pagrindais. Dėl to niekas nesiskundžia, nes priimtoms pareigos, jų atlikimas ir vertė toli pranoksta pinigus. Todėl ir renginiai, jeigu jie kartais ir medžiagiškai nuostolingi, savo tikslais kuria ne pinigais vertinamą naudą. Č.S.

Toronto tautinių šokių grupė “Atžalynas” atšventė savo veiklos sukaktį koncertu 35-mečio tiltas, įvykusių š.m. balandžio 29 d. Runnymede Collegiate patalpose. Viršuje – dalis ansamblio po koncerto; viduryje iš k. mažosios šokėjos ir veteranai; apačioje (kairėje) studentai, (dešinėje) dainininkės – A. Šarpytė, L. Gaizutienė, A. Rochkovskaitė

Ntr. L. Jonaitytės

Kas atvedė į Vasario 16-ąją?

ANTANINA URMANAVIČIENĖ

Pavergtos Tėvynės padėtis, nepriklausomybės nebuvimas neleido ramiai gyventi mūsų šviesuoliams. Patekėjusi *Aušra*, nuaidėjęs *Varpas* pažadino laisvės kelių ieškoti.

1917 m. okupuotos Lietuvos politikams pavyko gauti iš vokiečių valdžios sutikimą rengti Vilniaus konferenciją. Jos įgyvendinimui buvo išrinktas 14 asmenų komitetas. Jo nariai, gyvenę įvairiose Lietuvos vietovėse, galėjo susitikinėti su žmonėmis, siūlyti delegatus į konferenciją.

Į šią svarbiąją konferenciją pakviesti 264 asmenys: 66 kunigai (46 klebonai, 6 vikarai, 5 gimnazijos kapelionai), 59 – inteligentų atstovai, 65 – valstiečių, 24 – įvairių profesijų, 5 – dvarininkų, 2 – darbininkų.

Konferencijos sušaukimas buvo vienas iš svarbiausių Vil-

niaus lietuvių politikų darbas vokiečių okupacijos metais. Didžiausias pasiekimas konferencijoje – tautos tarybos išrinkimas. Šiame mūsų tautos istoriniame akte svarbiausias vaidmuo teko dr. Jonui Basanavičiui. Jis buvo išrinktas konferencijos garbės pirmininku. Pasinaudodamas šiuo titulu, Vilniaus lietuvių konferencijos vardu, jis nusiuntė sveikinimą Šv. Tėvui Benediktui, užjautusiam kenčiančią lietuvių tautą. Nuo Šv. Tėvo buvo sulaukta padėkos ir palinkėta laimės besikuriančiai valstybei. Vilniaus konferencijoje, įvykusioje 1917 m. rugsėjo 18-23 d.d. išrinkta 20 žmonių Tautos taryba.

Į Tautos tarybą buvo išrinkti: J. Basanavičius, gydytojas, 66 m. amžiaus, nepartinis; S. Banaitis – spaustuvininkas, 31 m., krikščionis demokratas; M. Biržiška – teisininkas, 35 m., tada socialdemokratas; K. Bi-

zauskas – studentas, teisininkas, 24 m., krikšč. demokratas (KD); Pranas Dovydaitis – teisininkas, 31 m., (KD); St. Kairys – inžinierius, 40 m., socialdem.; P. Klimas – teisininkas, 26 m., nepartinis; D. Malinauskas – agronomas, 48 m., nepart.; V. Mironas – kunigas, 37 m., tautininkas; S. Narutavičius – teisininkas, 56 m., nepart.; A. Petrulis – kunigas, 44 m., (KD); A. Smetona – teisininkas, 43 m., tautininkas; J. Smilgevičius – valstietis, 46 m., nepartinis; J. Staugaitis – kun., 31 m., (KD); A. Stulginskis – agronomas, 32 m., (KD); J. Šaulys – ekonomistas, 38 m., nepart.; K. Šaulys – kun., 45 m., (KD); J. Šernas – teisininkas, 29 m., nepart.; J. Vailokaitis – bankininkas, 31 m., (KD); J. Vileišis – ūkininkas, 45 m., – liaudininkas.

Nukelta į 5-tą psl.

Šiame numeryje

Kas atvedė į Vasario 16-ąją? – 1,5 psl.

Vertingi istoriko darbai ir dabar – 2 psl.

Lenkijos lietuviai – 3,12 psl.

Žemaitijos ir Klaipėdos krašto senųjų kaimų struktūra – 4,11 psl.

Angliškos knygos Lietuvos jaunimui – 5 psl.

Lietuvių operos jubiliejus – 6,7 psl.

O Santvaro “Saulėlydžio sonetai” liko... - 8 psl.

Griuvusių poezija - 9 psl.

Puldinėjama gimnazija atsiliepia – 10,11 psl.

Kuo įdomūs mokslo metai? – 13 psl.

Ilsėkis ramybėje – 14 psl.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada.

Tel. 905 275-4672 • FAX 905 290-9802

E-mail: tevzib@pathcom.com • www.tzib.com

Agreement No. 40012376 PAP Registration No. 09408. CPM 1001760. LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: vyr. red. prel. dr. Pr. Gaida, red. Č. Senkevičius, red. R. Sakalaitė-Jonaitienė, techninė red. V. Tumosienė. Metinė prenumerata - \$50, rėmėjo - \$60, garbės - \$70. Oro paštu į užjūrius - \$170, paprastu paštu - \$60. Amerikoje - JAV dol.

Keičiant adresą kreiptis į "TŽ" administraciją. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland) is published weekly by the Lithuanian Canadian R.C. Cultural Society "Žiburiai", Inc.

Subscriptions: regular - \$50, patron - \$60, sponsor - \$70 per year. Airmail overseas - \$170, regular mail overseas - \$60. US subscriptions are payable in US funds. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address given above.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

Canada

RELIGINIAME GYVENIME

Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos leidimas pagrindyje ir jos reikšmė pasaulyje buvo prisimintas kovo 24 d. Kardinolo Vincento Sladkevičiaus memorialiniame muziejuje Kaune. Vakaras surengtas minint Knygnešio dieną. Parodoje "LKB kronikos kelias" buvo rodoma rankraščių, dauginimo technika ir išleisti numeriai. Dalyvavo "LKB kronikos" leidėjai bei redaktoriai – Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, ses. Nijolė Sadūnaitė, iš Lietuvos keliavusios tiesos žodžio skleidėja JAV-se ambasadorė Gintė Damušytė, ilgametis Vatikano radijo redaktorius mons. dr. Vytautas Kazlauskas ir kiti. G. Damušytė prisiminė bendradarbiavimą platinant *LKB kroniką*, vienuolikos metų darbą Informacijos centre Niujorke. Jos teigimu, *Kronika* buvo nuostabus pilietinės visuomenės sąmoningumo pavyzdys. Ses. N. Sadūnaitė pasidalino išpuoštais apie Lietuvos maldininkų susitikimą Vatikane su popiežiumi Jonu Pauliumi II. Mons. V. Kazlauskas Vatikano radijo bangomis pasauliui sužinutes iš Lietuvos, kurias pateikdavo *LKB kronika*.

Apie *LKB kronikos* kelią iki atgimimo metų kalbėjo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius kovo 30 d. Šv. Mato katalikiškoje vidurinėje mokykloje, kur jis susitiko su pedagogais. Jis atkreipė dėmesį į sąmoningo piliečio laikyseną sovietinio režimo metais, taip pat dabartinę būtinybę kovoti už dvasinės tautos vertybes. Susitikime dalyvavo Kauno meras Arvydas Garbaravičius, vicemeras Kazimieras Kuzminskas, dvasiškiai, bei mokytojai, kurie diskutavo jaunimo ugdymo klausimus.

"Šiandieniai jaunimo poreikiai ir Bažnyčios atsakas į juos". Šia tema suvažiavimą kovo 24-25 d.d. Vilniaus arkivyskupijos Sielovados centre surengė LVK Jaunimo reikalų taryba. Dalyvavo apie 200 Lietuvos jaunimo pastoracijos bendradarbių, atstovavusių skirtingoms sielovados sritims. Pranešimus skaitė užsie-

nio svečiai – kun. Gregoras Giele iš Vokietijos, kun. Eric Vancraeynest iš Belgijos, Anne Marie Conestabile ir kun. John Klevence iš JAV. Įvardyti jaunimo polinkiai siekti ilgiau likti jaunais, leisti pinigų, skirti "laimėtojus" nuo "pralaimėtojų". Ryškėja individualizmas, trūksta misionieriavimo dvasios, planavimo ateičiai. Dažnai iš Bažnyčios mokymo jaunimas pasiima tik tai, kas tinka ar patinka. Pabrėžta, kad Bažnyčia turi perteikti Gerąją Naujieną jaunuoliams suprantama kalba, pritaikyti ją jaunimo kultūrai. Reikia padėti jaunuoliams susitikti su Dievu, atpažinti jų dvasinius poreikius ir lydėti šiame kelyje.

Gailestingumo savaitė buvo švenčiama pirmą kartą Vilniuje balandžio 17-23 d.d. "Vilnius – gailestingumo sostinė" renginiai, organizuojami Dievo Gailestingumo šventovės bendruomenės, vyko nuo Velykų iki Atvelykio. Kasdien buvo aukojamos Mišios įprastu laiku lietuvių ir lenkų kalbomis, kiekvieną dieną liturgijai vadovaujant kviestiams kunigams, vienuoliams, vyskupams. Savaitė pradėta Mišiomis ir šviesos procesija į Aušros Vartų koplyčios į Viešpaties Gailestingumo šventovę. Kiekviena diena turėjo savo temą. Savaitė baigta Mišiomis, kurioms vadovavo ir pamokslą sakė kardinolas Audrys Juozas Bačkis.

Atsinaujinimo dieną Kaune, Vytauto Didžiojo universitete balandžio 23 d. surengė Katalikų bendruomenė "Gyvieji akmenys". Iš visos Lietuvos suvažiavę dalyviai meldėsi, giedojo, klausėsi tėvo karmelito Marcelino Iragui Redino iš Ispanijos vedamų konferencijų. Pirmojoje jis kvietė susirinkusius atsiverti Šventajai Dvasiai, antroje apibūdino karmelitiškąjį dvasingumą. Po Pietų jis aptarė šlovinimo ir užtarimo svarbą krikščionio gyvenime. Diena baigėsi Mišiomis, kurioms vadovavo Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, SJ, kuris pamoksle priminė, kad džiaugsmas yra tikrosios krikščionio brandos ženklas.

Vertingi istoriko darbai ir dabar

Prof. A. Šapokos darbai: inspiracija ar įspėjimas?

Dr. RASA MAŽEIKĄ

Kalbėsiu (trumpai) apie prof. Adolfą Šapoką (g. 1906. II. 13), pirmąjį TŽ redaktorių (1949 m.), kurio gimimo šimtmetį šiandien švenčiame, *Tėviškės žiburių* metinėje spaudos popietėje (2006.IV.30).

Pati būdama Lietuvos istorikė, galėčiau mėginti moksliskai įvertinti A. Šapokos mokslinius darbus, bet ne moksliniam pranešimui čia susirinkome. Daugiau tiktų smulkiau apibūdinti jo darbą *Tėviškės žiburiuose*, bet vyresnieji už mane daugiau apie tai žino. Taigi pasirinkau temą *Inspiracija ar įspėjimas*.

Kodėl toks pavadinimas? Gal kalbu apie įspėjimą man daugiau mankštintis ir mažiau kugelio valgyti, nes istorikai išėivijos lietuvių tarpe anksti miršta? (Prof. Šapoka mirė būdamas tik 55 metų amžiaus, prof. Ivinskis 54 m. – o man 53!) Gal man šiandieną pokylyje nevalgyti skanumynų, o pagrauzti kokią sveiką žalią morką?

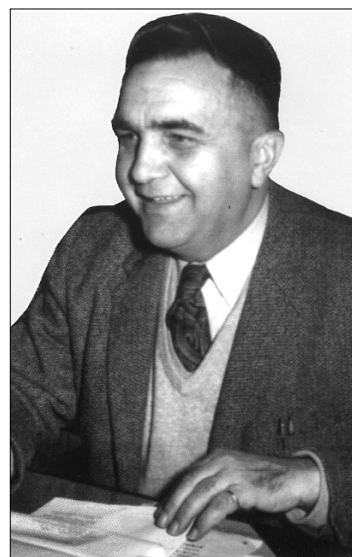
Bet ne – kalbėsiu apie prof. Šapokos darbus lietuvių bei jų įvertinimą kaip inspiraciją ir įspėjimą.

Prof. Šapokos darbai inspiruoja mane ir kitus, nes jo visas gyvenimas buvo skirtas mokslui ir lietuvių visuomenės gerovei. Pirmieji jo istorijos darbai paskelbti dar 1925 m., kai jam buvo tik 19 metų. Visuomenei daugiausia žinomas darbas yra mokyklinis vadovėlis *Lietuvos istorija*, paruosta 1936 m. ir tiek kartų perspausdinta – ir dar vis perspausdinama. Bet prof. Šapoka taip pat parašė beveik 20 stambesnių istorijos darbų, visą laiką dirbdamas nuolatinį apmokamą darbą universitete, po karo net fabrike, o Kanadoje – *Tėviškės žiburių* redakcijoje.

Jis parašė pirmąją lietuvišką Vilniaus istoriją, vienas iš pirmųjų lietuvių tyrinėjo socialinę istoriją. Suskaičiavus jo paliktus ir dabar Kanados lietuvių muziejuje-archyve esančius užrašus, vien 1946-1949 m., prof. Šapoka parašė 49 straipsnius laikraščiams ir žurnalams!

O tai buvo ne lengvabūdiškai parašyti mėgėjiški straipsniai, o rimti bandymai perduoti platesnei visuomenei mokslinius faktus apie Lietuvą. Prof. Šapokos istorijos darbai pasižymėjo savybėmis, kurias jis vėliau perteikė *Tėviškės žiburiams*. Zenonas Ivinskis rašė: "Kaip istorikas Šapoka pasižymėjo logiškumu, analitiškai sintetiniu galvėjimu, atsargumu, savo išvadas visados paremdamas pirminiais istoriniais šaltiniais, kuriuos mokėjo kritiškai įvertinti. Visur jis stengėsi laikytis Von Rankės principo, vaizduodamas praeities įvykius, kaip iš tikrųjų buvo" (*LE* t. XXIX, psl. 347).

Man pačiai buvo inspiracija prof. Šapokos tolerancija ir drąsa bei principingas objektyvumas, kuris skatino jį ne-

Prof. A. Šapoka

vengti nepopuliarių ar net kontraversijas sukeliančių temų – pavyzdžiui, 1935 m. jis suorganizavo, redagavo ir straipsnius rašė knygai *Jogaila*, kurioje yra ir teigiamų pasisakymų apie kai kuriuos šio labai dažnai smerkiamo valdovo veiksmus. Tos knygos įvade prof. Šapoka rašė, kad istoriografijoje "gėrėjimasis ar smerkimas kyla tik pritaikius vėlesnių laikų mastą, kurio anos epochos veikėjai neturėjo". Vien jo istorijos darbai užtikrintų Adolfui Šapokai vietą Lietuvos istorijoje. Bet mes išėivijoje gerbiame ir tai, kad nuo jaunystės jis buvo ne tik mokslininkas, bet ir visuomenininkas, patriotas ir krikščionis. Į ateitininkų veiklą, pavyzdžiui, jis įsijungė nuo progimnazijos antros klasės ir su ateitininkais dirbo visą gyvenimą. *Tėviškės žiburių* puslapiuose jis labai rėmė Kanados lietuvių bendruomenę ir pats nuolat buvo KLB tarybos nariu – vis surinkdavo daugiausia balsų iš visų kandidatų, reiškia juo pasitikėjo didelis skaičius Kanados lietuvių.

Politinėje veikloje A. Šapoka parodė istoriko savybes, ragino Kanados lietuvių vengti gražių kalbų ir stengtis pateikti kitataučiams kuo daugiausia faktų apie Lietuvą. Jis rašė: "...svarbiausia sakyti vienodai ir tikrą tiesą, kuri galėtų būti patikrinta ir iš kitų šaltinių, nes pertempimų mums nereikia. Užtenka grynos tiesos (apie Lietuvos kančias), kuri pati Dangaus keršto šaukia" (*TŽ*, 1951.IX.20 – vedamasis).

Buvęs profesorius nepaigalėjo laiko dėstyti lituanistiniuose kursuose, skaitė paskaitas visuomenei įvairiomis temomis, mėgino naujas kartas sudominti Lietuva ir jos praeitimi. Jis 11 metų dirbo *TŽ* redaktorium, nuo sunkios pradžios 1949 m. iki 1961 m. Per tą laiką jis laikraščiu perdavė savo pasaulinio masto istoriko, savybes: *Tėviškės žiburiai* buvo ir liko inteligentiškas, santūrus, plataus, o ne parapijinio masto laikraštis, kuris nevengė kontraversijų, bet nesiėjo į piktus ginčus. Galbūt prof. Šapoka persidirbo ir taip paskatino ankstyvą mirtį. Jam sveikatos negalėjo pridėti septynerių metų darbas pirmose

Tėviškės žiburių patalpose, Šv. Jono parapijos klebonijos rūsyje, kuris Šapokos žodžiais, buvo "bauginančiai niūrus".

Bet jis savęs negailėjo, rašydamas viename *Tėviškės žiburių* vedamajame, "turime pervertinti savąjį įnašą lietuviškam reikalui. Ar mes pakankamai dirbame jam?". A. Šapoka išreiškė norą, kad kitataučiai matytų, jog lietuviai "kultūringi, taurūs, kupini energijos ir ryžto ne tik savais reikalais rūpintis, bet ir aukotis visos tautos labui" (*TŽ* 1955.IX.1 – vedamasis).

Prieš 10 metų šiuo skambiu sakiniu būčiau baigusi pranešimą, ir visi man plotų. Dabar yra pavojus, kad šie žodžiai iššauks cinišką šypsena mūsų veiduose. Tai ar čia yra prof. Šapokos gyvenimo eigoje matomas įspėjimas? Kad nieko nereikėjo veikti ar dirbti lietuviybės naudai, nes ne viskas dabar yra įvertinta, ne viskas išėjo pagal mūsų norus?

Ne, įspėjimą aš matau prof. Šapokos darbų likime, kuris parodo, kad negalim žinoti ateities, ir todėl turime kovoti prieš nusivylimą ir cinizmą, pasistengti nepykti, jeigu šiuo metu mūsų darbai yra kartais neįvertinami. Kas galėjo numatyti, kad už A. Šapokos paruoštą mokyklinį istorijos vadovėlį Lietuvoje žmonės rizikuos būti suimti, gal kankinami, išvežami į Sibirą?

Pačiam profesoriumi turėjo atrodyti, kad palikus Lietuvą ir jos universitetus, jo mokslinis darbas jau palaidotas. Tuo metu nebuvo galima įsibrauti į mokslines konferencijas mažų niekam nežinomų tautų tyrinėtojų – ir man buvo sunku tai daryti dar 1990 metais. Kas galėjo numatyti, kad A. Šapokos darbai bus surinkti, saugomi, naudojami ir perspausdinti vėl laisvoj Lietuvoje? Kaip tik šiandien aš su savanore pagalbininke Kanados lietuvių muziejuje-archyve kopijavome A. Šapokos knygos *Senasis Vilnius* mašinraštį, išsaugotą archyve esančiame A. Šapokos dokumentų rinkinyje, nes šita knyga dabar perspausdinama Lietuvoje ir norima patikrinti originalą. Reiškia, jo mokslinis darbas liko aktualus.

O darbas *Tėviškės žiburių* redakcijoje A. Šapokai galėjo pasirodyti kaip laikinos spragos užpildymas, kai buvo tikimasi, kad Kanados lietuviai arba grįš į Lietuvą, arba išnyks. Kas galėjo manyti, kad *TŽ* išsi-laikys 57 metus, nuolat siekdami laikytis tų pačių profesoriaus nurodyto tolerancijos bei objektyvumo principų. Reiškia, mes patys negalime trumparegiškai spręsti savo lietuviškos veiklos vertės, nežinomą vertins lietuviai ateityje. Mes galime tik stengtis toliau laikytis Adolfo Šapokos principų, mylėti tiesą ir savąją tautą.

(Rengiant šį straipsnį, naudoti Kanados lietuvių muziejaus-archyvo dokumentų rinkiniai bei biblioteka).

Punsko lietuvių kultūros namai

Ntr. J. Kuliešiaus

Lenkijos lietuviai

VALDAS SAMONIS

1. Koks lietuvių įvaizdis Lenkijoje? Kaip lenkai supranta lietuvius? Gal net yra kažkokie anekdotai, tipiškos situacijos ar charakterio bruožai, su kuriais tapatinami lietuviai?

Lenkų supratimas apie lietuvius yra gan dvilypis, keičiasi. Iš vienos pusės, išsilavinę lenkai, šviesūs savo šalies patriotai, dažnai turi gan daug simpatijos lietuviams dėl bendros mūsų istorijos, senos Lietuvos romantikos, kuri rišasi su lenkų literatūros klasiku Mickiewicz ir Sienkiewicz kūriniais. Tai ypač būdinga dideliems miestams, kaip Varšuva, Krokuva, Gdanskas ir t.t. Provincijoje, ypač rytinėje, lietuvių įvaizdis buvo daug mažiau palankus iki komunizmo sugriuvimo ir dar kiek laiko po to. Kadangi sovietmečiu artimesnio bendravimo beveik nebuvo, tai mažiau apsišvietę lenkai, iš dalies dėl nacionalizmo, iš dalies dėl žinių trūkumo, į lietuvius žiūrėdavo gan įtariai, kaip į “sovietus-rusus”. Na, ir kartais tą “pasakišką” – Vilnių jie prisimena, bet vis rečiau. Seinuose buvo problemų su lietuviškomis šv. Mišiomis, kurios iki Jono Pauliaus II daug kam “trukdė”, tačiau net ir vietiniai lenkai neretai rinkdavosi šventovėje pasiklausyti darnių lietuviškų giesmių. Po komunizmo žlugimo ir sienų atsivėrimo santykiai ir nuomonės labai pagerėjo dėl intensyvesnio bendravimo, pvz. prekybos ar ekonominiais, kultūriniais-moksliniais tikslais.

Vis dėlto lenkai dar nedaug nežino apie lietuvius, Lietuvą. Kadangi aš ilgą laiką bendrauju su lenkų Solidarumo ir kitais

antikomunistiniais vadais, teko gan daug aiškinti apie Lietuvos kovas už laisvę (pvz. laisvės kovotojų-partizanų ir jų vadų, kaip Daumantas, kovas su okupantais ir kelius į Vakarus per Lenkiją, net ir per mano senelio sodybą), teko taisyti neteisingas nuomones, kad Lietuvai laisvė 1990 m. nukrito beveik be kovos ir t.t. Viena opi problema dabar yra ta, kad vadina-mojo Suvalkų trikampio (prie Lietuvos sienos) lietuvių veikėjų tarpe buvo ir yra gan daug buvusių komunistų – Sovietijos simpatikų (pvz. lietuvišką gimnaziją Punske, kuriai šiemet 50 m. ir kurios absolventas esu, jau laisvėjimo metais jie buvo pavadinę lietuvių tautos bude-lio A. Sniečkaus vardu!). Kaip nukentėjusiam nuo komuniz-mo ir oficialiai Lenkijos pripa-žintam laisvės kovotojui, man yra prieinami specarchyvai; tad žinau, kad apie tų lietuvių – buvusių komunistų “veiklą” da-bartinė antikomunistinė oficia-lioji Lenkija žino gana daug. Ir Lietuvos valdžios pridarė čia daug klaidų, pvz. apipylė buv. prezidentą Kwasnewski ir kitus komunistus – žinomus Maskvos agentus aukščiausiais Lietuvos apdovanojimais. Deja, dabar tas “atsirūgs” neskaniai abiejų tautų santykiuose.

Na, ir visada buvo ir dar yra tokių beveik komiškų ste-reotipų, kaip *uparty jak Litwin (užsispyręs kaip lietuvis)*. Tas dažnai skambėdavo negatyviai, bet kartais ir pozityviai, atseit, atkaklus kietas.

2. Ar Lenkijos lietuviai, iš-vykę iš Lenkijos prisijungia prie lietuvių bendruomenių kitur – kad ir Kanadoje?

Vis daugiau jų prisijungia, bet didele dalimi išlaiko nema-žą atskirtį nuo Lietuvos reikalų ar Kanados pokario imigrantų (dypukų) reikalų bei išlaiko sa-vo kalbinę, kultūrinę ar buitinę specifiką, pvz. vertinami Kana-doje kaip labai darbštūs, tau-pūs, neretas jau suspėjo pra-lobti. Kanadoje jie turi savo re-gioninę pramoginę ir kultūrinę bei labdaros organizaciją “Su-valkų krašto lietuvių išeivių sambūris” (SKLIS, dėl tiksles-nės informacijos prašau apsi-lankyti Sambūrio internetinėje svetainėje: www.sklis.org). Be-veik 100% praktikuojantys ka-talikai. Suvalkų trikampio lie-tuviai aiškiai skiriasi nuo da-bartinių emigrantų iš Lietuvos, kurie daug dažniau ir mieliau renkasi lietuviškuose ar net ir rusiškuose baruose, negu lietu-viškose šventovėse Kanadoje ar Amerikoje.

3. Kuo skiriasi Kanados ir Lenkijos lietuvių bendruomenių gyvenimas?

Daug kuo skiriasi. Visų pir-ma, Kanados lietuviai pokario imigrantai – dypukai turi žymiai didesnes privačias materialines galimybes puoselėti lietuviybę, kultūrinę, labdaringą, sociali-nę, politinę veiklą, kuri tik iš dalies yra remiama iš oficialių valdžios daugiakultūriškumo šaltinių. Lenkijos lietuviai turi išsiversti kukliais privačiais iš-tekliais, nors kai kurios veiklos sritys, pvz. žurnalas *Aušra* (www.ausra.pl), mokyklos, ra-dijo laidos yra iš Lenkijos biu-džeto finansuojamos palyginus neblogai, turint omenyje abiejų šalių turtingumo skirtumus.

Nukelta į 12-tą psl.

Saulės pašaukti pirmieji žiedai – džiaugsmo ir naujų vilčių skelbėjai...

Ntr. V. Maco

SAVAITĖ LIETUVOJE

Tarptautinė konferencija

Gegužės 3-5 d.d. Vilniuje vyko tarptautinė konferencija “Bendra vizija bendrai kaimynystei”, kurios rengėjai – Lietuvos ir Lenkijos prezidentai Valdas Adamkus ir Lech Kaczynski. Buvo pakviesti keliolikos valstybių prezidentai, premjerai, užsienio reikalų ministrai ir kiti aukšti pareigūnai. Vienas svarbiausių konferencijos svečių – JAV viceprezidentas Dick Cheney, pasakęs Maskvai nepatinkančią kalbą.

Konferencijoje priimtas pareiškimas, kuriame pabrėžta, kad Europos ir transatlantinė bendrija neturi priemonių, kurios leistų priešintis pastangoms nuslopinti demokratinis pokyčius savo kaimyninėse šalyse. Dalyvių nuomone, represyvus režimas Gudijoje, kaip ir dar neišspręsti konfliktai Padnestrėje, Abchazijoje, Pietų Osetijoje bei Kalnų Karabache, liko “juodosios skylės”, gadinančios Europos demokratinę audinį.

Prezidentas Valdas Adamkus konferencijos baigiamajame žodyje pasiūlė įsteigti Europos Demokratijos fondą, kuris Europos kaimynystės valstybėse padėtų plėtoti demokratiją. Tikimasi, kad Vilniaus forumo dvasia ir diskusijos bus pratęstos tarptautinėse konferencijose.

Sutartis su Bulgarija

Lietuvos užsienio reikalų ministeris Antanas Valionis gegužės 9 d. pasirašė sutartį dėl dvigubo pajamų apmokes-tinimo ir mokesčių slėpimo išvengimo su Bulgarijos vice-premjeru ir užsienio reikalų ministru Ivailo Kalfin. Sutartis suteiks daugiau galimybių plėtoti Lietuvos ir Bulgarijos ekonominį bendradarbiavimą ir didinti investicijas šiose valstybėse.

Ministeriai aptarė dvišalių politinių ir ekonominių santykių plėtrą, bendradarbiavimą ES ir ŠAS (NATO) kontekste, kitus bendradarbiavimo Juodosios jūros re-gione ir Balkanuose klausimu. Lietuva jau yra patvirtinusi Bulgarijos stojimo į Europos sąjungą sutartį.

Rūmams nėra įstatymo

LG TIC/Respublika praneša, kad grupė visuomenės veikėjų, tarp jų ir keletas Ko-vo 11-sios Akto signatarų, parengė kreipimąsi į Lietuvos prezidentą, seimo pirmininką ir ministerių pirmininką. Do-kumente valstybės vadovai ra-ginami kuo greičiau keisti Lie-tuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų atkūrimo ir paskirties įstatymą. Prieš šešerius metus seime priimta-me teisės akte nenumatyta nei Valdovų rūmų paskirties, nei kas juos administruos, nei kaip jie bus finansuojami.

Susirinkime pabrėžta, kad Valdovų rūmai turėtų tap-ti ne tik valdžiai prieinama reprezentacinių renginių vie-ta, bet ir visuomenei atvira mokymo, auklėjimo, švietimo bei pramogų vieta. Detali Val-dovų rūmų įrengimo ir būsi-

mos veiklos programa bus pa-rengta šių metų rugsėjį, tačiau nemažai darbų gali strigti, kol nebus papildytas Valdovų rū-mų atkūrimo ir paskirties įsta-tymas.

Bendradarbiavo su KGB

Liustracijos komisija, nagrinėjanti asmenų praeities ryšius su komunistinėmis spe-cialiosiomis tarnybomis pripa-žino buvusiais sovietinio sau-gumo (KGB) bendradarbiais dar tris asmenis, praneša BNS. Balandžio 29 d. *Valsty-bės žiniose* paskelbtos trijų bu-vusių KGB bendradarbių pa-vardės, t.y. – Rimanto Pusvaš-kio, Olyvdo Galskio ir Viktoro Armalio. R. Pusvaškis, dirbęs gamykloje “Ekranas”, iki 1983 m. turėdavo rašyti pranešimus apie į Vakarus pabėgusį bend-radarbį, jo gimines, taip pat apie savo aplinkos žmones, ypač tuos, kurie kritiškai ver-tino sovietinę santvarką.

O. Galskis teikė informa-ciją apie JAV gyvenančius gi-mines bei negatyvius reiški-nius mokinių ir mokytojų tar-pe, jam dirbant Šiaulių 10 vi-durinėje mokykloje. V. Arma-lis, dirbantis bendrovėje “Res-publikos leidiniai”, anksčiau dirbo įvairiuose leidiniuose (*Komjaunimo tiesa, Tiesa, Ki-nas, Žalioji Lietuva* ir kt.) ir pranešinėdavo apie kolegų pažiūras ir nuostatas.

Šie asmenys neprisipaži-no pagal įstatymo reikalavi-mus ir neužsiregistravo Vals-tybės saugumo departamente.

Pasmerkė Vokietiją

Pokalbyje britų dienraš-čiui *Financial Times* Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus paragino suburti bendrą Eu-ropos sąjungos frontą prieš Rusijos siekį panaudoti savo energetinius išteklius darant politinę įtaką kaimynams. V. Adamkus pasmerkė Vokietiją, parėmusią Rusijos projektą nutiesti dujotiekį Baltijos jū-ros dugnu, aplenkiant tranzito valstybes Lietuvą, Lenkiją ir Ukrainą.

Būdama ES nare, ji net nepasitarė su Baltijos šalimis, sakė prezidentas. Jis leido aiš-kiai suprasti, kad yra labai su-sirūpinęs dėl Rusijos ekono-minio ir politinio spaudimo. Lenkija ir Baltijos šalys, pri-klausančios nuo Rytų energe-tikos šaltinių, kritikuoja Šiau-rės Europos dujotiekio (ŠED) projektą, kaip neatsižvelgiantį į regiono poreikius ir sutei-kiantį Rusijai galimybę san-tažuoti Rytų Europos šalis.

Susitarimą tiesti dujotiekį Rusija ir Vokietija pasirašė pernai rugsėjį. Pagrindinis ŠED statybos tikslas- užtik-rinti nepertraukiamą dujų tie-kimą į Vakarų Europą. Lenki-jos gynybos ministeris Rados-lawas Sikorskis šį Rusijos pre-zidento Vladimiro Putino ir tuometinio Vokietijos kancle-rio Gerhardo Schroederio pa-sirašytą susitarimą palygino su prieš beveik 70 metų Euro-pą įtakos sferomis padalijusiu Molotovo-Ribbentropo pak-tu. Dujotiekio projektą rėmęs G. Schroederis neseniai tapo ŠED stebėtojų tarybos pir-mininku, skelbia BNS. **RSJ**

Pavasario varpai

*Tėvynė skambina pavasario varpais
Ir auštant žadina visus,
Skambėdami ir medžiai turi ošti,
Džiaugsmu ir laisve plūst privalo upės.*

*Melsvais varpais skambėt šilajai turi
Ir žemę puošt žydėjimu tyliu.
Pavirtęs į dainuojantį noragą,
Skambėt metalas turi,
Kai sminga ant kalvos
Į pirmą vagą.*

*Skausmu skambėt tik atminimai gali,
Parklupę po paminklų gaudumu...
Jei skambina Tėvynė laisvės varpu,
Skambėti turi žemė ir dangus...*

Zuzana Stunžėnienė,
Lietuvos nepriklausomų rašytojų
sąjungos narė

Žemaitijos ir Klaipėdos krašto senųjų kaimų struktūra

Tęsinys iš 19 nr.

MARTYNAS PURVINAS

Tarpukariu Lietuvos respublikoje vykdytos žemės reformos metu gatviniai kaimai skirstyti į vienkiemius. Taip jiems buvo primestas vėl naujas kaimiškos gyvenmenos variantas. Apsigyvenus vienkiemyje neberekėjo kaskart bendrauti su kaimynais, kasdien aptarti ir derinti daugybę smulkmenų; nebeliko beveik nuolatinio bendravimo su bendrasodiečiais vis tais pačiais keliais vykstant į tolimus rėžius ar parvykstant iš ten. Taip prasidėjo dėl žinomų istorinių priežasčių neilgai trukusi naujoviškesnio kaimiško gyvenimo atkarpa; per ilgesnį laiką vėl būtų susiklostę savi papročiai ir tradicijos, tinkami būtent tokiam gyvenimo būdai. Vienkieminio kaimo morfologema atspindėjo jau kitą gyvenimą ir jos nulemtus socialinius padarinius.

Vėl kitaip kaimo gyvenimas pakito sovietinės okupacijos dešimtmečiais: buvo likviduojami vienkiemiai, gyventojai sukelti į ankštas kolchozų bei sovchozų gyvenvietes, visiškai pakeista tradicinė žemėvalda ir visa kita. Tad ateities tyrėjui XX š. pabaigos kartografinėje medžiagoje aptikta sovietinės gyvenvietės morfologema kartu apibūdins ir anuometinio gyvenimo pobūdį.

Kaimų struktūrų morfologemos istoriškai ne vien pakeisdavo viena kitą, bet ir egzistuodavo lygiagrečiai, signalizuodamos apie labai skirtingas gyvenimas kartais visai netolimuose ir vienalaikiuose kaimuose. Pavyzdžiui, praeityje Nemuno deltoje prie upių atšakų gyvavo gatviniai upiniai žvejų kaimai, o vos už kelių kilometrų gyvavo visiškai kitos struktūros žemdirbių kaimai. Tad morfologemų kitoniškumas atskiruose kaimuose atskleidžia ir buvusių pagrindinių verslų skirtingumus.

Tokia struktūrinė kaimų analizė ypač naudinga tiriant senesnius jų gyvenimo laikotarpius (apie kuriuos mažiau likę rašytinių šaltinių), gretinant atskirų etnokultūrinių regionų būklę praeityje bei jų paveldą.

Kaip dabar galima būtų apibūdinti būdingas šių dienų Vakarų Lietuvos (Žemaitijos ir Klaipėdos krašto etnokultūrinių zonų) senųjų kaimų struktūras bei morfologemas?

Įvairios istorinės bei kitos aplinkybės lėmė faktinį Žemaitijos etnokultūrinės zonos nevienalytiškumą (atskiri plotai ten ryškiai skyrėsi ir kaimų struktūromis). 1994 m. M. Purvinas su kitais parengė Lietuvos tradicinės architektūros paveldo rajonavimo schemą. Žemaitijoje išskirtos Pakuršės, Paprūsės, Kalvotosios Žemaitijos ir Senosios Žemaitijos pozonės, kurios praeityje skyrėsi ir senųjų kaimų struktūromis.

Kaimų savitumu išsiskyrė Kalvotoji Žemaitija (maždaug apimanti dabartinius Plungės, Telšių bei Šilalės administracinius rajonus). Ten buvo labai gausu viensėdinių bei kupetinių kaimų, vyravo nere-

guliarios (netaisyklingo piešinio ir nestandartinės) kaimų struktūros. Galima spėti, kad būtent toje Žemaitijos dalyje ilgiau išliko senovės baltams būdingų kaimų struktūrų bruožai: laisvas ir erdvus išsidėstymas, netolygus vietovės įvaldymas derinantis prie lokalių vietovės ypatybių. Tokių Kalvotosios Žemaitijos pozonės kaimų pobūdį (be specifinių istorinių bei kitų veiksnių) iš dalies lėmė ir to ploto gamtinės sąlygos: sudėtingas reljefas, jo nulemta fragmentiška žemėvalda, nedidelis mozaikiškai išsidėsčiusių derlingesnių plotų kiekis. Matyt, sudėtingesnės ir intensyviai žemės ūkiui nepatogios gamtinės sąlygos savaip padėjo išlikti archajiškesnėms savitesnėms kaimų struktūroms.

Senajoje Žemaitijoje (maždaug apimančioje dabartinius Raseinių, Kelmės ir Šiaulių rajonus) būta įvairaus pobūdžio bei struktūros kaimų. Tačiau ten (ypač rytinėje pozonės dalyje) vyravo gatviniai kaimai – Valakų reformos ir vėlesnių pertvarkymų palikimas. Tarp jų buvo įsiterpę ir padrikų kaimų (išlikusių iš senesnių laikų ar dėl įvairių priežasčių susiklosčiusių vėliau). Tai lėmė šios pozonės vietovių istorinė raida (atskirų plotų juridinis statusas bei priklausomybė įvairiais laikotarpiais), gamtinės sąlygos (pozonės šiaurinėje dalyje vyravo derlingesnių žemių plotai, lygesnis reljefas – intensyviai žemdirbystei palankesni veiksniai). Ūkiui palankios sąlygos ten sąlygojo spartesnę atskirų vietovių raidą bei gilesnę modernizaciją, tačiau kartu nulėmė archajiškesnių (senųjų baltų etnokultūrai būdingesnių) bruožų, senoviškesnių kaimo struktūrų nykimą.

Pakuršėje (maždaug apimančioje Kretingos, Skuodo, Mažeikių ir Akmenės rajonus), ypač jos rytinėje dalyje, taip pat buvo nemažai gatvinių kaimų (liudijančių apie vėlesnių žemės reformų masą). Iki pat XX š. ten būta ir padrikų kaimų (nuo Kalvotosios Žemaitijos pozonės padrikųjų kaimų besiskyrusių sodybų pobūdžiu). Atskirų vietovių kaimų pobūdį ir struktūrą taip pat lėmė tų plotų lokalinės istorinės raidos ypatybės: senasis juridinis (tuo pačiu ir ekonominis-socialinis) statusas – buvusi atskirų vietovių priklausomybė, tenykščių kaimiečių padėtis bei gyvenamosios galimybės.

Paprūsėje (maždaug apimančioje Jurbarko ir Tauragės rajonus, Klaipėdos, Šilutės ir Kretingos rajonų dalis) buvo nemažai gatvinių kaimų, išsiskyrusių specifine struktūra. Ten būta savitų reguliarių viensėdinių kaimų (Rytprūsių-Mažosios Lietuvos kaimų analogų). Tai rodo šios pozonės istorinius ryšius su gretimais kraštais, kai kurių gyvenamosios bruožų perėmimą. Paprūsės pozonėje išlikęs įdomus intarpas – Tauragės apylinkės (kelis šimtmečius buvusios vokiškosios Prūsijos valstybės valdose), kuriose buvo sukurti visai kito pobūdžio ir struktūros kaimai.

Tad praeityje Žemaitijoje nebuvo bendro “žemaitiško” kaimo modelio, visuotinai paplitusios kai-

mo struktūros rūšies. Įvairiose vietovėse neretai buvo susiklostę skirtingos struktūros kaimai. Atskirose Žemaitijos etnokultūrinėse pozonėse ryškiai skyrėsi senųjų kaimų pobūdis. Matyt, tokią kaimų bei jų struktūrų įvairovę lėmė skirtinga atskirų vietovių bei pozonių istorinė raida, praeityje vykę saviti ekonominiai-socialiniai procesai.

Tačiau visa tai buvo būdinga tik senovinei Žemaitijai, gyvavusiai iki tarpukario žemės reformos Lietuvos respublikoje, ypač suniokotoje sovietinės okupacijos dešimtmečiais (nemažai sodybų pokariu buvo apleista dėl žmonių okupacinio režimo represijų; vėliau daugelį senųjų kaimų skaudžiai palietė sovietmečiu nesibaigę pertvarkymai). Tuomet vis nauji kaimo sovietizacijos planai, “neperspektyvių” gyvenviečių etiketės, beatodairiška melioracija, naikinanti viensėdžius bei senųjų kaimų dalis, labai pakeitė kraštą. Dabar tik negausūs senųjų kaimo struktūrų fragmentai kai kur dar primena buvusias ilgaamžes etnokultūrinės tradicijas.

Deja, senuosius Žemaitijos kaimus sovietmečiu nuskriaudė ir anuometinė paminklosauga. Tuometinio istorijos ir kultūros paminklų sąrašo sudarytojai neįžvelgė žemaitiškų kaimų savitumo, nesirūpino tuomet dar gyvavusių retesnių kaimų struktūrų fiksavimu. Visa tai liudija sovietmečio paminklų sąrašai, tada sukauptos tyrimo medžiagos kiekis (kur kas gausesnis Aukštaitijoje bei Dzūkijoje negu Žemaitijoje).

Nedaug medžiagos apie žemaitiškų kaimų struktūras buvo sukaupta ir anksčiau. Antai uolieji Šiaulių “Aušros” muziejaus darbuotojai, tarpukariu kruopščiai užfiksavę tūkstančius smulkesnių dalykų, tik retsykliais atkreipdavo dėmesį į kaimų struktūras – anuomet galbūt pernelyg įprastus ir kasdieniškus dalykus.

Dėl visų tų priežasčių Žemaitijai būdingas tradicinių kaimų struktūras neretai tenka bandyti rekonstruoti remiantis gana skurdžiais šaltiniais.

Dar sudėtingiau išsamiai apibūdinti Mažosios Lietuvos kaimų ypatybes.

Nors XIX š. ir XX š. pradžioje tuo domėjosi visas būrys krašto tyrėjų, tačiau dar prieš Antrąjį pasaulinį karą dėmesys Mažajai Lietuvai sumenko. Nacistinės Vokietijos valdytuose Rytprūsiuose, ignoruojant etnokultūrinės mažumas bei lokalias ypatybes, pradėta ieškoti vien vokiškai kultūrai būdingų dalykų. Sovietinės okupacijos dešimtmečiais sunaikinus Mažąją Lietuvą nebebuvo nė kalbos apie objektyvius bei išsamius to krašto kultūros istorijos tyrimus. Tad dabartinės daugelio žinios apie Mažosios Lietuvos kaimus apsiriboja dar XX š. pradžioje R. Dethlefseno išsakytu pastebėjimu, kad būta skirtumų tarp Kuršių nerijos, Kuršių marių rytinių pakrančių bei žemdirbiškų teritorijų gyvenviečių.

Nukelta į 11-tą psl.

Istorinė nuotrauka – Kauno įgulos karininkų ramovėje prezidento Antano Smetonos laikais. Pačiame centre prie durų paskutinėje eilėje – Elena Šiurnienė, majoro Tomo Šiurnos žmona; jo nuotraukoj nėra. Atsiuntė T.A. Šiurna

Angliškos knygos Lietuvos bibliotekoms

Tai gera užduotis išeivijos jaunimui

IRENA ROSS

Neseniai teko išgirsti iš Vaivos Vėbraitės (prezidento Adamkaus patarėjos švietimo reikalams), kad Lietuvos mokyklų bibliotekose trūksta angliškų knygų. Be to, Europos sąjungos atstovai yra pareiškę, kad iš visų naujai įstojusių į šią organizaciją valstybių, Lietuva yra paskutinėje vietoje anglų kalbos mokėjime. Nėra abejonės, kad tose mokyklų bibliotekose trūksta knygų, skirtų moksleivių pasiskaitymui anglų kalba. Žinoma, kiekvienas iš jų turi anglų kalbos vadovėlį, bet to toli gražu neužtenka.

Nepaslaptis, kad Lietuvai nepriklausomybę atgavus, buvo gerokai sumažinta rusų kalbos programa Lietuvos mokyklose. Tada atsirado perteklius rusų kalbos mokytojų. Kad pastarieji neliktų bedarbiais, Švietimo ir mokslo ministerija leido jiems tuoj pat tapti anglų kalbos mokytojais, kurių pasireiškė trūkumas pereinant į anglų kalbos dėstymo praplėtimą visose mokyklose! Būdama Lietuvoje, pati turėjau progą dirbti su mokytojais, kurie patys stengdamiesi išmokyti naują kalbą turi sugebėti perduoti ją ir savo klasių mokiniams! Taigi ne tik mokiniams, bet ir mokytojams yra reikalinga pagalbinė medžiaga.

Keletą metų vykdamą į Lietuvą, iš anksto siųsdavau siuntinius anglų kalbos knygų, kad spėtų laiku nuplaukti prieš vasaros seminarų pradžią. O seminaro eigoje visada išdalindavau kiekvienai mokytojai po kelias tinkamas knygas.

Kaip surinkdavau tokias knygas? Kai kurias iš savo bibliotekos, dalį jų nupirkdavau per knygų išpardavimus mūsų krautuvėse, o likusias nupirkdavau labai nupigintas iš Toronto viešųjų bibliotekų. Tai, žinoma, vartotos knygos, kurios parduodamos, kai biblioteka stengiasi papildyti savo lentynas naujom laidom. Aišku, ir jų persiuntimas kainuoja nemažai. Vienas siųsdavau

savo lėšomis, o kitas su KLB pagalba.

Bet mano knygos nebuvo skiriamos Lietuvos mokyklų bibliotekoms, o tik tai tiems mokytojams, kurie dalyvaudavo mano seminaruose A.P.P.L.E. bendrijos rėmuose. Vienas asmuo jokia būdu negalėtų parūpinti tokio dydžio skaitomosios medžiagos. Taigi kreipiuosi į visus šio laikraščio skaitytojus kviesdama ateiti Lietuvai į pagalbą. Jeigu mūsų parapijų labdaringos organizacijos ir ypač jaunimo organizacijos suorganizuotų, sakykime pradžiai anglų kalbos knygų vajú, tai būtų labai gera pradžia. Kiekvienas mūsų jaunuolis turi perskaitytų, atliekamų knygų savo lentynoje. Be to, gali aplankyti savo viešąją biblioteką ir per knygų išpardavimą nupirkti atitinkamos literatūros. Būtų labai gerai, jei šios organizacijos paaukotų pinigų knygoms pirkti.

Aišku, reiktų kur nors turėti sandėliuką aukojamoms knygoms. Tada reiktų peržiūrėti jas ir atrinkti tinkamiausias siuntai į Lietuvą. Per Vaivą Vėbraitę ar per Švietimo ir mokslo ministerijos atstovus galėtume sužinoti, kurios Lietuvos mokyklos yra labiausiai reikalingos tokio dėmesio. Ir aišku, reiktų gauti aukų apmokėjimui už persiuntimą. Taip pat reiktų grupės savanorių, kurie supakuotų tas knygas ir paruoštų jas persiuntimui į nurodytas mokyklas Lietuvoje.

Turiu omenyje knygas, kurių turinys: pasakos, eilėraščiai, dainos, aprašymai apie gamtą, gyvūniją, maistą, sveikatą, mitologiją, muziką, vaidybą, sportą, religiją ir t.t. Jaunesniems skaitytojams jos turėtų būti iliustruotos. Galų gale jiems būtų labai naudinga gauti anglų kalbos žodynų (be antros kalbos).

Ar čia nebūtų daug pasitenkinimo teikiant tikslas KLJS nariams, skautams, sportininkams, dainininkams, pensininkams? Pagalvokime apie šį svarbų reikalą ir pasistenkime padėti Lietuvai įsigyti anglų kalbos knygų jų mokyklų vargingoms bibliotekoms.

Kas atvedė...

Atkelta iš 1-o psl.

Taryba išsirinko prezidiumą. Jo pirmininku, gavęs 19 balsų, išrinktas A. Smetona. Lietuvių tautos taryba su dr. Jonu Basanavičiumi priešakyje ruošėsi Lietuvos nepriklausomybės paskelbimui.

J. Basanavičiaus atsiminimuose parašyta: “Tai buvo šeštadienis, 12 val. 30 min. diena, kada man Taryboje pirmininkaujant ir skaitant paskelbimo formulę, tai ir atlikta tapo, visiems Tarybos nariams karštai plojant”.

1918 m. vasario 16-ąją Didžiojoje gatvėje – 30, Vilniuje, Tautos tarybos visi nariai pasirašė Nepriklausomybės aktą: “Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdamasi pripažintąja tautų apsisprendimo teise ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo

mėn. 18-23 d. 1917 metais, skelbia atstatanti nepriklausomą, demokratinius pagrindais suvartytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis. Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau sušauktas Steigiamasis Seimas, demokratiniu būdu visų jos gyventojų išrinktas...”.

Nepriklausomybės aktas buvo paskelbtas tautai vasario 19 d. *Lietuvos aid*o 22 nr., tačiau vokiečių okupacinės valdžios buvo konfiskuotas. Iki akto paskelbimo Lietuva gyveno idėjų pasauly. Po akto paskelbimo reikėjo veikti.

Reikėjo turėti kariuomenę, kuri gintų nepriklausomybę nuo iš visų pusių supančių priešų. Būriai savanorių nuo pilkų arimų, Tėvynės meilės vedimi, laisvės troškulio pagauti pakilo žūtbutinė kovon – Vasario 16 apginti.

KANADOS ĮVYKIAI

Teismai teroristams

Kanados vyriausybė pažadėjo “Air India” lėktuvo avarijoje žuvusių artimiesiems po 21 metų pradėti valstybinį tyrimą. 1985 m. vasarą buvo susprogdintas lėktuvas, žuvo keli šimtai žmonių. Manoma, kad tai buvo sikhų kerštas už jų šventovės užpuolimą. Po ilgamečio teismo buvo apkaltintas tik vienas asmuo, dabar laukiantis teismo, kiti išteisinti. Todėl Kanados vyriausybė siūlo trijų teisėjų teismą terorizmu kaltinamiems asmenims teisti. Vyriausybės nuomone, tradicinis teismas negali objektyviai įvertinti terorizmo nusikaltimų. Bet Kanados teisininkai tvirtina, kad šalies teisinė sistema yra pajėgi objektyviai tirti ir įvertinti bet koki nusikaltimą. Trijų teisėjų teismai teroristams buvo įsteigti JAV po 2001 metų rugsėjo 11.

Didesnes bausmes narkotikų platintojams ir ginkluotiems nusikaltėliams numato du nauji konservatorių siūlomi įstatymai. Juose taip pat numatyta skirti iki 245 mln. dol. naujų kalėjimų statybai. Jei įstatymai bus patvirtinti, kalėjimus papildys apie 400 nusikaltėlių, dalyvusių nusikaltimuose su ginklu. Į juos taip pat pateks beveik 4000 teisiamųjų, kuriems namų areštas bus pakeistas privaloma bausme kalėjime. Kritikai tvirtina, kad skiriamų lėšų per mažai ir kad didesnių bausmių skyrimas nesumažina nusikaltimų skaičiaus.

Kanados ir Turkijos diplomatiniai santykiai įsitempė, kai Turkija išskvietė savo ambasadorių Kanadai pasitarimui. Neseniai Kanados ministeris pirmininkas S. Harper, kalbėdamas apie Armėniją ištikusią tragediją 1915 metais, pavadino ją genocidu. Turkija visada neigė bet kokius masinio armėnų naikinimo faktus, žuvusius laikydami pilietinio karo ir visuotinės suirutės aukomis. Kanados liberalų valdžia vengė šiuo žodžiu įvardyti įvykius Armėnijoje. Prancūzija, kuri ruošiasi armėnų genocido neigimą paskelbti nusikaltimu, iš Turkijos susilaukė tokios pat reakcijos.

Kvebeko architektai laimėjo daugiau kaip pusę šalies vyriausiojo gubernatoriaus skiriamų medalių. Už bibliotekų, turizmo centrų, teatrų pastatus ir gyvenamuosius namus iš 12 tradicinių medalių jiems paskirti 8. Apdovanojimą gavo ir Montrealyje esančio Cirque Du Soleil studijos, Teorinės fizikos Perimeter Instituto Waterloo kūrėjai – Montrealio architektai. Tačiau, priešingai nei laukta, vertinimo komisija aplenkė tokius pastatus kaip Toronto meno ir Toronto baleto mokyklos ar Kanados Karo muziejus Otavoje.

Praejusiais metais Kanados imigracijos ir pilietybės ministerija savo vidaus sistemoje tyrė daugiau kaip 100 nusižengimų. Tai daugiausia neleistinas informacijos atskleidimas, kyšių ėmimas, klientų aptarnavimo eilės pa-

žeidimas ir kiti atvejai. Nemažai nusižengimų pastebėta užjūryje esančiose imigracijos įstaigose Afrikoje, Artimuosiuose Rytuose, Azijoje. Per lėtai apdorojamos turimos bylos: 800,000 pareiškimų dar tebelaukia sprendimų. Tačiau, kaip pažymi imigracijos tarnybų vadovai, šių pažeidimų skaičius mažėja.

Ilgametis CBC TV žinių pranešėjas Lorne Saxberg, 48, žurnalistas, netikėtai žuvo atostogaudamas Tailande. Per 30 savo kūrybinio darbo metų L. Saxberg užsitikrino pripažinimą, dirbdamas TV ir radijo žinių programose, ruošdamas reportažus, dokumentinius filmus svarbiomis temomis. Neseniai už dokumentinį filmą, skirtą Hirošimos tragedijos 60-mečiui, jis buvo apdovanotas Edward R. Murro premija.

Kanados mokslininkas akademikas Ramin Jahanbegloo yra sulaukęs Irane, kaltinamas šnipinėjimu. Jis viešai kritikavo Irano prezidento pareikštą nuomonę, kad genocidas II Pasaulinio karo metais yra tik mitas, kurį sukūrė patys žydai. Mokslininkas uždarytas tame pačiame kalėjime, kuriame buvo nužudyta kanadietė žurnalistė Zahra Kazėmi, taip pat kaip Jahanbegloo, apkaltinta šnipinėjimu. Kanados vyriausybė deda pastangas, kad mokslininkas būtų paleistas.

Pagrindinė nealkoholinių gaiviųjų gėrimų tiekėja mokykloms “Refreshment Canada” verslovė nutarė moksleiviams parduoti tik sveikus gėrimus. Bendrovė tvirtina, kad tokią nuostatą paskatino ne tik mokytojų ir tėvų protestas, bet gausėjantis viršsvorį turinčių vaikų skaičius. Mokyklose bus leidžiama prekiauti tik mažo kaloringumo gaiviaisiais gėrimais. Tik geros kokybės sultys, vanduo ir neriebus pienas bus parduodama pradinėse ir vidurinėse mokyklose. Aukštųjų mokyklų studentai galės atsigaivinti dietine “co-ca” ir “pepsi”. Dauguma dietologų patenkinti pirmaisiais žingsniais, keičiant žalingas mitybos įpročius. Kritikai siūlo prekiauti mokyklose tik pienu, sultimis ir vandeniu.

Newfoundland provincija pasiruošusi turėti savus energijos išteklius. Labrador ir Newfoundland vadovai paskelbė, kad jie ruošiasi statyti daugiabilijoninės vertės jėgainę Labrador Churchill upės žemupyje. Prieš 35 metus ant Churchill upės aukštupio, padedant Kvebekui, buvo pastatyta pirmoji galinga elektrinė. Ji atnešė bilijonus pelno Kvebekui, o vietos gyventojai liko užmiršti. Naujoji jėgainė turėtų būti viena iš pajėgiausių ir moderniausių Šiaurės Amerikoje. Jos statybai bus skiriama iki 9 bln. dol. Tikimasi, kad po 8 metų Labrador ir Newfoundland energetikai gaus 2,800 megavatų energijos per papildomų lėšų provincijų socialiniams poreikiams. S.K.

Turner & Porter

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Algis MEDELIS **QUEEN SYRENA TRAVEL**
133 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont.
M6R 2L2 Tel. 416-531-4800

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS Į LIETUVĄ – visuomet geriausiomis kainomis!

VISUOMET turiu įvairių pramoginių išvykų - apžiūrėti Toronto miestą, Niagarą, Ontario šiaurę, Otavą, Kvebeką ir t.t. - teiraukitės!

VISUOMET ruošiamos maldininkų kelionės - Roma, Liurdas, Fatima

Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, skambinkite **ALGIUI MEDELIUI** asmeniškai.

Tel. Toronte 416 531-4800 Bilietus prašau atsiimti, į tolimesnes vietas siunčiu X-PRESS paštu

MEDELIS CONSULTING #1202-50 Elm Dr.E., Mississauga, ON, L5A 3X2
ALGIS ir STEFA MEDELIAI Tel. 905-306-9563

Visos paslaugos atskviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.

Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

MŪSŲ TĖVYNĖJE

MAŽAI KELIAUJA

Lietuvos vartotojų instituto užsakymu rinkos analizės ir tyrimų grupės RAIT š.m. balandžio mėn. atlikta atstovaujanti apklausa. Ja siekta išsiaiškinti, kiek Lietuvos gyventojų ir kokiomis turizmo paslaugomis naudojosi per pastaruosius dvejus metus. Pagal tyrimą, turizmo paslaugomis per pastaruosius dvejus metus naudojo si tik 25% Lietuvos gyventojų. Dažniausiai tai jauni (15-34 metų), turintys aukštąjį išsilavinimą respondentai, taip pat asmenys, gyvenantys didmiesčiuose bei gaunantys didesnes pajamas (daugiau nei 600 litų vienam šeimos nariui per mėnesį). Kaip praneša BNS, keliones pamėgę gyventojai daugiausia naudoja si apgyvendinimo paslaugomis (14.3%), tarp vartotojų taip pat populiarios turistų vežimo bei kelionių agentūrų paslaugos, kuriomis naudojosi atitinkamai 12.7% ir 11.4% šalies gyventojų. Kaimo turizmo paslaugomis daugiausia naudojosi Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos miestų gyventojai: 12.5% vilniečių bei 9.8% kauniečių ir klaipėdiečių teigė, kad jie naudojosi kaimo turizmo paslaugomis. Tuo tarpu Alytaus, Tauragės ir Telšių apskričių gyventojai kaimo turizmo paslaugomis nesinaudojo iš viso. Mažiausiai turizmo paslaugos yra prieinamos 55-74 metų vartotojams. Daugiau negu 92% apklaustų šios grupės respondentų teigė per pastaruosius dvejus metus apskritai nesinaudoję jokiais turizmo paslaugomis.

LIETUVA – DALIS EUROPOS

Gegužės 8 d. Vilniuje įvyko specialus Europos diena pažymėti skirtas renginys “Café d'Europe”, kuriame dalyvavo Lietuvos užsienio reikalų ministeris Antanas Valionis. Jis kartu su kitais diskusijoje dalyvavusiais politikais, visuomenės ir kultūros veikėjais pabrėžė 1950 m. gegužės 9 d. Prancūzijos užsienio reikalų ministerio Roberto Šumano paskelbtos deklaracijos svarbą taikiai Europos raidai. A. Valionis pažymėjo, kad Europa yra neatsiejama Lietuvos tapatybės dalis. “Viduramžiškoje bažnytelėje Strasbūre esančioje freskoje, vaizduojančioje paskui kryžių einančias Europos tautas, pavaizduota ir Lietuvą simbolizuojanti mergina. Tai rodo, kad Lietuva jau tuomet buvo pripažįstama Europos tauta”, pažymėjo ministeris. Jis taip pat atkreipė dėmesį į Sutarties dėl Konstitucijos Europai svarbą tolesnei Europos atečiai. A. Valionis pažymėjo, kad Lietuvos vyriausybė neturėjo abejonių patvirtindama šią sutartį ir išreiškė viltį, kad patvirtinimo procesas kitose ES šalyse tęsis.

AUGS VYNO RINKA

DELFI skelbia, kad pernai į Lietuvą buvo įvežta 9.5 mln. litrų vyno – 14% daugiau negu 2004 m. Vyno rinka Lietuvoje sparčiausiai augo dėl pigesnio vyno importo didėjimo. Nemažą įtaką augimui turėjo ir 2005 m. sustiprėjusi didžiųjų prekybos tinklų vynu importo veikla. Šiais metais tikimasi, kad bendra vyno rinka augs iki 15%. Tam įtakos turės didėjanči vyno paklausa, naujų specia-

lizuotų vyno parduotuvių skaičiaus augimas, didėjantis vyno rūšių pasirinkimas bei sumažėjusi vyno kaina. Dėl patrauklios kainos ir kokybės santykio Ispanijos vynai Lietuvoje išlaiko pirmaujančias pozicijas – vien pernai į Lietuvą importuota per 2.8 mln. litrų ispaniško vyno.

MIRĖ EUROPARLAMENTARAS

Vilniaus universiteto Santariškių ligoninėje gegužės 10 d. po ilgos ligos mirė liberaldemokratų partijos narys, euro-

parlamentaras, buvęs Vilniaus universiteto rektorius Rolandas Pavilionis. Gimęs 1944 m. Šiauliuose, baigė vakarinę darbo jaunimo mokyklą dirbdamas Šiaulių dviračių gamykloje. 1962 m. įstojo į Vilniaus universitetą studijuoti užsienio kalbų, baigęs studijavo Ukrainos mokslų akademijos aspirantūroje, apgynė logikos daktaro disertaciją. 1971-1977 m. buvo Vilniaus universiteto docentas, 1982-1990 m. – profesorius, kurį laiką vadovavo Filosofijos istorijos ir logikos katedrai. 1981 m. apgynė habilituoto logikos daktaro disertaciją kalbos filosofijos ir logikos srityje. 1990 m. R. Pavilionis tapo Vilniaus universiteto rektoriumi ir ėjo šias pareigas iki 2000 m., kai buvo išrinktas į seimą. Dirbdamas seime buvo Europos reikalų komiteto vicepirmininkas, vadovavo Lietuvos ir Prancūzijos tarpparlamentinių ryšių grupei. Išleido įvairių veikalų apie kalbą, logiką, filosofiją, lietuvių, rusų bei anglų kalbomis. Kaip praneša DELFI, jis buvo apdovanotas Prancūzijos Garbės legiono, Akademinės Palmės, Nuopelnų Prancūzijos respublikai bei Vytauto Didžiojo ordinais.

NELEGALŪS DARBININKAI

BNS rašo, kad Lietuvoje orui atšilus padidėjo nelegalus darbas, nes spartėja statybos darbai. Statistikos duomenimis, net dešimtadalis visų dirbančiųjų yra nelegalūs. Daugelis jų sakosi esantys tik talkininkai. Pernai buvo panaikintas vyriausybės nutarimas dėl talkų tvarkymo, o privačiame sektoriuje “talkų” padaugėjo. Nelegalų darbą kontroliuojančios institucijos 2005 m. rado 6,964 nelegaliai ar neteisėtai dirbusius asmenis. Iš jų 1,500 dirbo be darbo sutarčių, 3,600 neužregistravę įmones, neturėdami leidimo ar užsiėmę kita neteisėta veikla.

NELEIS RŪKYTI

Lietuvos seimas gegužės 11 d. priėmė Sveikatos apsaugos ministerijos parengtą Tabako kontrolės įstatymo pakeitimą, kuriuo nuo 2007 m. sausio 1 d. draudžiama rūkyti restoranuose, kavinėse, baruose, kitose viešojo maitinimo įstaigose, klubuose. Pagal dabar galiojančias nuostatas, žmonėms aptarnauti skirtose patalpose rūkyti nedraudžiama, tačiau jose turi būti atskiros patalpos rūkantiems. Nuo š.m. gegužės 1 d. nuostatų nesilaikančių patalpų savininkams nustatyta bauda nuo 1000 iki 5000 litų, tad kai kurios kavinės jau uždraudė lankytojams rūkyti. **RSJ**

LIETUVIŲ TELKINIuose

Lietuvių operos jubiliejus

Galingai nuskambėjo Vytauto Klovos opera “Pilėnai” Čikagoje

EDVARDAS ŠULAITIS

Nors paskutinio balandžio sekmadienio popietė buvo vėsi ir lietinga, tačiau apie porą tūkstančių žmonių Mortono vidurinės mokyklos auditorijoje (Cicero, IL), tuo metu jautė šilumą ir pakilią nuotaiką. Istorinėje Chodl vardo auditorijoje auksinį jubiliejų šventusi Čikagos lietuvių opera savo gerbėjus balandžio 30 d. pradžiugino patriotiškumą žadinančiu *Pilėnų* operos pastatymu, kuris pasiekė ne tik klausytojų ausis, bet ir širdis.

Skambėjo himnai

Kaip niekada anksčiau, ši kartą prieš premjerą orkestras sugrojo JAV ir Lietuvos himnus, kuriuos giedojimu palydėjo žiūrovai. Šventiška nuotaika vėliau vyravo tris valandas – iki paskutinių operos garsų. Retą muzikinę šventę buvo įmanoma surengti tik glaudžiai bendradarbiaujant ir padedant Lietuvos institucijoms ir žmonėms kartu su išeivijos dainos mėgėjais. Svarų žodį tarė ir vadinamieji trečiabangiai, kurių nemažai matėme operos kolektyve. Renginys buvo bendro darbo vaisius, kuris tikrai sujaudino susirinkusiuosius.

Prasmingi Prezidento žodžiai

Daugelis šios šventės dalyvių, be abejo, sutiko su šiais Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus žodžiais, kurie buvo išspausdinti programiniame leidinyje: “Man ypač džiugu, kad Lietuvių opera – vienintelė tautinė opera Jungtinėse Amerikos Valstijose. Todėl jos veikla visuomet skleidė ir puoselėjo ne tik menines, bet ir tautines vertybes, telkė išeiviją ir iš kartos į kartą skleidė grožio bei lietuviybės dvasią. Visiems lietuviams, kad ir kur jie gyventų, Lietuvių opera buvo, yra ir, neabejoju, visada bus ryškus tautinės ir pasaulinės kultūros švyturys. Būtent Lietuvių operos scenoje pasirodė iškiliausi solistai ir dirigentai, režisieriai ir scenografai.

Pilėnų operos dirigentas Alydas Vasaitis
Ntr. E. Šulaičio

Čikagos lietuvių operos moterys dainuoja *Pilėnų* operos spektaklyje 2006 metų balandžio 30 dieną
Ntr. E. Šulaičio

Buvo suvaidinti garsiausi tautinės ir pasaulinės operos veikalai”.

Puikūs veteranų atsiliepimai

Šiltų ir draugiškų žodžių šiai operai teko girdėti šventės popietę iš įvairių mūsų veikėjų, ankstesniųjų operų solistų. Čia ypač malonu buvo matyti Algirdą Brazį (jį žmona atvežė vežimėlyje), kuris dainavo pirmajame ČLO pastatyme prieš 50 metų. Pernai savo 90-ąjį gimtadienį atšventęs solistas spindėjo šypsena ir gyre spektaklį.

Geros nuomonės apie šventinį pastatymą buvo taip pat vežimėlyje sėdėjęs kitas buvęs pagrindinis kolektyvo solistas Stasys Baras. Puikiai atsiliepė ir ČLO veteranai: Dana Stankaitytė, Jonas Vaznelis, kiti. Vieno iš jų teiginys: “Mano širdy šiandien šventė” atspindėjo ir kitų klausytojų, ypač kolektyvo veteranų, nuomonę.

Jiems plojo publika

Visi artistai savo vaidmenis atliko gerai. Maloniai nustebino abi solistės – pirmą kartą Čikagos scenoje pasirodžiusi Dalia Kužmarskytė, atlikusi Pilėnų kunigaikščio Margirio (Arvydas Markauskas) augintinės Mirtos vaidmenį. Nuo jos neatsiliko Margirio duktė Eglė – Nida Grigalavičiūtė, gyvenanti Čikagoje, tačiau dainuojanti ne taip jau dažnai.

Pagrindiniai vyrų solistų vaidmenys teko žymiajam Pilėnų kariui Udriui (Vytautas Juozapaitis), kryžiuočių pasiuntiniui (Liudas Norvaišas), Našios vadovui (Audrius Rubežius). Taip pat premjeroje vaidmenis atliko Vaclovas Momkus, Julius Savrimas, Algirdas Bagdonavičius, Rimas Karkazas. Klausytojams išskirtinai patiko Udrio arija antrojo veiksmo pirmojoje scenoje *Aš papuošiu žirgo galvą*. Bene geriausiai nuskambėjo pirmojo veiksmo pabaigoje choro daina *Valio, valio*.

Šio jubiliejinio ČLO pastatymo meno vadovas ir dirigentas – Alvydas Vasaitis, režisierius – Eligijus Domarkas, koncertmeisteris – Manigirdas Motekaitis, chormeisteris – Jūratė Grabliauskienė, orkestro vadovas – Charles Stine. Už apšvietimą bei scenos priežiūrą buvo atsakingi Laima Šulaitytė-Day ir Thomas Rusnak.

Programiniame leidinyje – bent pora dešimčių pavardžių tų žmonių, kurie vienaip ar kitaip talkino rengiant spektaklį. Čia suminėti ir choristai bei orkestro dalyviai (orkestre grojo tik viena lietuvaite – Linda Veleckytė, visi kiti – profesionalūs muzikantai amerikiečiai ir kitų tautų žmonės).

Nukelta į 7-tą psl.

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST ROBERTAS NEKRAŠAS

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ĮAUGĘ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- ◆ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- ◆ PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- ◆ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDEKLAI
- ◆ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- ◆ STERILŪS ĮRANKIAI

LIGONIUS PRIIMAME:

352 WILLSON STE., ANCASTER, Ont. TEL. (905) 648-9176

RE/MAX FOUR SEASONS
REALTY LIMITED
Associate Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patarnaus.

Nemokamas **1-888-657-4844**
Darbo **705-445-8143**

Elektroninis paštas: salvaitis@bmts.com
Tinklalapis: www.homesgeorgianbay.com

Solistas iš Vilniaus Audrius Rubežius po *Pilėnų* operos spektaklio su savo bendradarbėm Ntr. E. Šulaičio

Lietuvių...

Atkelta iš 6-to psl.

Pobūvis Jaunimo centre

Po operos spektaklio Cicero mieste gana daug jo dalyvių važiavo į Jaunimo centrą Čikagoje, kur buyo tęsiama šventės programa. Čia kalbėjo Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje Arvydas Daunoravičius. Jis taip pat perskaitė ir Lietuvos prezidento V. Adamkaus anksčiau cituotą sveikinimą. Sveikintojų būta ir daugiau.

Siemet 80-metį mininti V. Klovos opera *Pilėnai* Lietuvoje buvo pastatyta lygiai prieš 50 metų (1956 m.) ir yra viena iš dažniausiai vaidinamų operų tėvynėje. ČLO kolektyvas ją pirmą kartą pastatė 1994-aisiais Čikagoje.

Šios operos, kuriai libreto parašė Jonas Mackonis, veiksmas vyksta Lietuvoje 1336 m. ankstyvą pavasarį. Veikėjai – Pilėnų gyventojai, Rūtenio palydovai, kryžiuočiai. Vienuoliai, riteriai, vaikai. Kaip spėjama, legen-

PAREMKITE Tėviškės žiburius auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi - *TŽ leidėjai*

dinė Pilėnų pilis yra dabartinio Bilionių piliakalnio vietoje Žemaitijoje. Tokia mintis buvo paskelbta prieš 3 metus žurnale – *Zemaičių žemė*.

Pilėnų vaidybai išleista apie 120,000 dolerių (vien tik orkestras kainavo apie 50,000). Gana daug pinigų gauta aukomis: Amerikos lietuvių fondas davė 10,000 dol. Iš pavienių aukotojų daugiausia – 2,000 dol. skyrė Ofelija Vainienė, o 1,500 dol. – Gražina ir James Liautaud. Ar Čikagos Lietuvių operos kolektyvas gyvuos ir atšventęs savo auksinę sukaktį, tuo tarpu dar nežinoma. Bent šiuo metu yra manoma, jog jis dar pratęs savo veiklą. To mes šiam kolektyvui linkime!

Hamilton, ON

A.a. EUFEMIJAI ŠOPIE-NEI mirus, užjausdami dukras – Sigą, Daną ir jų šeimas, *Pagalbai Lietuvos vaikams* aukėjo: \$40 – E.M. Klevas; \$20 – G.P. Breichmanai, E.K. Gudinskai, N.H. Otto, T.J. Povilauskai, B. Stanienė, A.S. Urbonavičiai, A.J. Viliškai, A. Volungienė; \$10 – G. Agurkienė, Ž.V. Vaičiūnai; \$5 – F.M. Gudinskai. Dėkojame aukojusiems – **PLV komitetas**

A.a. EUFEMIJAI ŠOPIE-NEI mirus Hamiltone, reikšdami užuojautą dukroms bei visiems jos giminaičiams, jos atminimą pagerbdami KL fondui po \$20 aukėjo: L. Vasiliauskienė, L.J. Stungevičiai. **J.K.**

Knygų rišykla

“SAMOGITIA”

meniškai įriša

knygas bei žurnalus

A. PLENYS

3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

BPL Import/Export

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

SKAMBINTI

Petras Brasas

(905) 383-1650

EUROPEAN MONUMENT INC.

- ▲ Trečios kartos paminklų statytojai.
- ▲ Specializuojamės europietiškų paminklų stiliuje.
- ▲ Didelis pasirinkimas vazonų ir žvakidžių.
- ▲ Padarome įrašus jau pastatytuose paminkluose.
- ▲ Perkate fabriko kaina.

Skambinti tel.

(905) 339-0409

1-800-539-8224

Adresas: 1144 Speers Rd., Unit 1
Oakville, ON L6L 2X4

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje,
įsikūręs nuosavuose namuose -

TALKA

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 51 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd.pal.čekių sąsk. iki .0.75%

santaupas1.00%

kasd. pal. taupymo s1sk. .0.75%

INDĖLIAI:

90 dienų indėlius2.25%

180 dienų indėlius2.50%

1 m. term. indėlius3.50%

2 m. term. indėlius3.55%

3 m. term. indėlius3.65%

4 m. term. indėlius3.75%

5 m. term. indėlius4.00%

RRSP ir RRIF

(Variable)1.00%

1 m. ind.3.50%

2 m. ind.3.55%

3 m. ind.3.65%

4 m. ind.3.75%

5 m. ind.4.00%

PASKOLAS

Asmenines nuo6.00%

nekiln. turto 1 m.6.00%

• *Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai*

• *Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mln. dol. ir Kanados valdžios iki \$100,000.00 sumos draudimu*

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus TALKOJE
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ - INTERAC KORTELĖ
TINKLAPIS: www.talka.ca

LIETUVIAI PASAULYJE

Australija

Metinis Melburno socialinės globos moterų draugijos susirinkimas įvyko kovo 26 d. Melburno Lietuvių Namuose. Jį pradėjo draugijos pirm. J. Žalkauskienė, pakviesdama tylos minute pagerbti mirusias draugijos nares: J. Rekešienę, O. Kazlauskienę, A. Ramanauskienę ir rėmėją A. Bulabą. Susirinkimui pirmininkavo J. Šimkienė, sekretoriavo V. Kružienė. Pranešimus padarė valdybos pirmininkė, išdininkė, ligonių koordinatėrės, revizijos komisija. Iš pranešimų paaiškėjo, kad buvo paremti Australijos lietuvių laikraščiai *Tėviškės aidai*, *Mūsų pastogė* ir *Lithuanian Papers*, leidžiamas Tasmanijoje. Kalėdoms pasiūsta dovanų pinigais į Lietuvą. Draugijos narės globoja ligonius, šelpia vargstančius Lietuvoje. Gauta \$2000 iš velionies R. Jurevičiaus palikimo. Taipgi gautos piniginės aukos iš kredito kooperatyvo – \$1000, M. Cult. Comm. – \$800, F. Guzo – \$250 ir B. Petkevičienės – \$185. Padėkota Melburno Lietuvių Namų vadovybei už visokias paslaugas, laikraščiams už spausdinimą pranešimų, lietuvių radijo valandėlei už skelbiamas žinias. Susirinkime iškelta mintis, kad reikėtų mėginti įtraukti į draugiją naujai atvykusias tautietes iš Lietuvos. Po susirinkimo pasivaikščiojama skanėstais ir pabendrauta.

Ispanija

Broliai Kęstutis ir Artūras Andrulaičiai 2004 m. spalio mėnesį netoli Almerijos miesto pakliuvo į policijos rankas ir jau 16 mėnesių sėdi kalėjime laukdami teismo. Prokuroras reikalauja brolius nubausti aštuonerių metų laisvės atėmimu. Policija juos suėmė kartu su 11 asmenų, iškraunančių iš laivo penkias tonas hašišo. A. Andrulaitis, sergantis šizofrenija, jau trečią kartą perkeliamas iš vieno kalėjimo į kitą. Iki šiol Ispanijos medikai nepripažįsta Lietuvos medikų diagnozės. Šiam suimtajam stengiasi padėti Lietuvos garbės konsulas J.A. Herrados. Vienintelis gydytojas, apžiūrėjęs lietuvių, yra terapeutas, o ne psichiatras. Garbės konsului paklausus, kuo gydytojas rėmėsi nustatydamas diagnozę, atsakė, kad pats suimtas sakęs, jog jis jaučiasi gerai. A. Andrulaitis negauna vaistų nuo šizofrenijos, todėl priepuolių metu užpuola kitus kalinius. Pastarieji atsilygina tuo pačiu. Lietuvos garbės konsulas J.A. Herrados piktinosi: A. Andrulaitis turėtų būti ne kalėjime, o ligoninėje. Atvykusiai motinai kalinys pasakojo, kad buvo tardomas pakabintas už rankų. Pasak Lietuvos spaudos, pastaruoju metu jis perkeltas į griežtojo režimo kalėjimą. E. Ušinikas, Lietuvos ambasados Madride policijos atstovas, pažymėjo, kad tokių atvejų (kaip A. Andrulaičio) pasitaiko neretai. Ambasadai esą labai sunku tokiems kaliniams kuo nors padėti. Mat valstybių diplomatai tegali

kišti į kito krašto teisėsaugą, kai jau yra panaudotos visos kitos priemonės. Advokatai Ispanijoje nepanaudoja visų galimybių.

Airija

Lietuvos ambasada Dubline, kaip rašoma Lietuvos spaudoje, Lietuvos piliečiams išduoda asmeninius viešosios tarnybos numerius (PPS). Tokių PPS jau išduota per 40, 000. Kiekvieną savaitę jų skaičius padidėja per 500. Daug išvažiavo svetur užsidirbti, nes negalėjo išsimokėti skolų už pirktus butus. Lietuviai Airijoje pakalbinti sakė, kad kai užsidirbs pinigų ir pakils atlyginimai Lietuvoje, jie grįšią į gimtąjį kraštą. Tautiečiai darbo sąlygų Airijoje nepeikė. Pvz. 27 m. Andrius Keršys ir 19 m. žmona Jelena iš Vilniaus dirba vaisių sandėly. Kas 2-3 valandas gali nemokamai gerti kavą, o per pietus valgyti iš šio sandėlio vaisius. 21 m. Violeta Maikštėnaitė sugrįžo į Airiją su trejų metų dukterim. Ji darbuojasi vaistų įmonėje, o savaitgaliais – bare. Į Airiją taip pat atvyko jos tėvai, broliai ir seserys. Motina prižiūri jų vaikus. Lietuvoje liko tik viena sesuo, norėjusi savo sūnų leisti į lietuvišką mokyklą. Darius Laučinas draugui Lietuvoje paliko savo verslą – sporto salę. Airijoje tikisi susirasti darbą, kurio atlyginimas būtų 15 eurų už valandą. 40 m. Giedrė iš Telšių sakė, kad buvo priversta su vaiku emigruoti, nes negalėjusi mokėti skolos už butą.

Ukraina

Ivano-Frankovsk miestas yra tokio didumo kaip Kaunas. Šio miesto meru buvo išrinktas lietuvių kilmės verslininkas Viktoras Anuškevičius. Už jį balsavo kas antras rinkėjas. Jis surinko 49.22% balsavusių. Artimiausias jo varžovas, buvęs šio miesto vicemeras, gavo tik 16.17% balsų. Iš viso buvo 15 kandidatų. Ukrainos parlamento rinkimus stebėjęs Lietuvos seimo narys S. Pabedinskas Lietuvos spaudos atstovams pareiškė, kad jis pats patyręs, jog naujas meras tarp miesto gyventojų yra labai populiarus. Spauda, apie jį rašydama, nuolat atkreipia dėmesį į mero pavardę ir lietuvišką kilmę. V. Anuškevičius gimė 1962 m. Vorkutoje lietuvių tremtinių šeimoje. Jo tėvas, vedęs ukrainietę, negrįžo į Lietuvą. V. Anuškevičius baigė politechnikos universitetą ir keletą metų darbavosi inžinieriumi medienos apdirbimo įmonėje. Prieš 15 metų jis įsteigė bendrovę “Rytas”, vieną pirmųjų privačių įmonių Ivano-Frankovsk mieste. Ši bendrovė skiria lėšų neturtintiems bei neigaliems žmonėms. Per pastaruosius Ukrainos prezidento rinkimus V. Anuškevičius palaikė opozicijos kandidatą V. Juščenko ir rėmė jį finansiškai. V. Anuškevičių šeima augina tris sūnus, jau penkerius metus remia apskrities čempionę – futbolo komandą “Dnester-Rytas”. **J.A.**

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-370-3539
arba 416-825-3328
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

“Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda”
Lougheed Funeral Home
Žmonės, kurie atjaučia kitus
Sudbury Ontario

PRISIMINIMAI, ĮSPŪDŽIAI

ALĖ RŪTA

Išsivežė su kaupu dėžę knygų, skirtų (pagal Albino Markevičiaus fondą ir planą) išsiųsti į Lietuvą – gimnazijų bibliotekoms. Tegu plaukia geros išeivių knygos Lietuvos jaunimui skaityti, negu jos čia, seniesiems mirštant, pradingtų nežinioje.

Išleidusi knygų rinkėjus, grįžusi randu ant grindų ne-tyčia nukritusią dailią knygelę: St. Santvaro *Saulėlydžio sonetai*... Liko pas mane.

Ir iškilo įvairūs prisiminimai apie vyresnį kolegą, žymų poetą-simbolistą, teatrologą – vertėją, publicistą, dramaturgą... Jei kiekvieno žmogaus gyvenimo aprašymas galėtų būti romanas, tai ką sakyti apie tokį rašytoją – poetą, kaip Stasys Santvaras, jau gerokai metų – Anapus, jau ir jo gimimo šimtmetį draugai bei gerbėjai, žmonai talkinant, yra atšventę. Esu buvusi Jurbarkė, ten poeto tėvynainiai įkūrė jo kūrybos muziejėlį, ten ir jaunimas dar jį mini, gerbia...

O Kaune yra Santvaro gerbėjų grupė, vadovaujama poeto, rašytojo Roberto Keturakio; jis, Alės Santvarienės atkviestas į Bostoną, pasirūpino ir Santvaro archyvu, ir leidžia – redaguoja pomirtinės poeto Santvaro gyvenimo knygas.

Nors Stasys Santvaras Lietuvą labai mylėjo, ilgėjosi tėvynės, priimdavo svečius iš ten, vaišindavo, deja, dėl sveikatos negalių nebeteko jau į Jurbarką grįžti, kai Lietuva buvo jau išsilaisvinusi. Tik Bostone, abu su poetu humoristu Antanu Gustaičiu, eidavo prie Atlanto kranto, klausydavosi ilgesingo žuvėdrų riksmo, žvelgdami į tolimą Tėvynę – per vandenį ir kalnus minėjo ten praėjusią jaunystę, kultūriškai sparčiai kylančią Lietuvą po 1918-tų metų išsikrovos laisvės. Stasys Santvaras irgi buvo tų kovų savanoris... kovose sužeistas, pateko į Subačių ir ten susipažino su būsima ar jau tada esančia, soliste Vince Jonuškaite-Zauniene, kurią dar matydavo retkarčiais čia, Santa Monikoje, Kalifornijoje, Monikos Lemberdienės svetainėje... Šioje vaišingųjų Lemberčių pastogėj rinkdavosi vietiniai rašytojai ir atvykę iš toliau – svečiai įvairioms programoms.

O Santvaro “Saulėlydžio sonetai” liko...

Čia akis į akį teko ir man su poetu Santvaru susipažinti, nors jau iš seniau susirašinėjome. O jo geraširdiškumą buvau patyrusi gerokai anksčiau.

Vokietijos lagerių laikais lietuviai pasiryžo atgaivinti “Lietuvių rašytojų draugiją”, taip gražiai gyvavusią Lietuvai nepriklausomai esant, o paniekinti ir “uždarytai” komunistų okupacijos... Tėn ir tada jau buvo gavę valstybines literatūros premijas poetai Bernardas Brazdžionis (už *Kunigaikščių miestą* – Vilnių), Salomėja Nėris (už *Diemedžių žydėsiu*), tada iškilo Jonas Kossu-Aleksandravičius (Aistis), Faustas Kirša, Antanas Miškinis, Gražina Tu- lauskaitė, Antanas Vaičiulaitis, Vytautas Alantas... Taigi Vokietijos lageriuose, jau žymiam poetui-simbolistui S. Santvarui vadovaujant, buvo sukviestas garsus okupacijų išstumtų iš Tėvynės rašytojų ir rašančių būrys. Santvaras tada buvo išrinktas pirmuoju išeivijos Lietuvių rašytojų draugijos pirmininku. Reikėjo pasipildyti naujais nariais; tarp kandidatų buvo pasiūlytas ir mano vardas, buvau porą knygelių jau išleidusi... Jaunieji kolegos (iš Vilniaus un-to) pasipriešinę... Ir tik poetų S. Santvaro ir B. Brazdžionio užtarimu patekau ir aš į Lietuvių rašytojų išeivijoje draugiją tikra nare, kuria esu iki šiol (dabar, dėl amžiaus, jau “garbės narė”). Jos centrinė valdyba dabar – Čikagoje, pirmininkaujant pedagogei ir rašytojai Stasei Petersonienei, kuri gražiai bendrauja su Lietuvos rašytojų sąjunga Vilniuje (pirm. Jonas Liniauskas).

Būdama jau Lietuvių rašytojų dr-jos valdybos sekretore, pirmininkaujant B. Brazdžionui, pradėjau susirašinėti ir su Stasiu Santvaru. Išsivystė kolegiška draugystė; būnant Bostone, Santvaras šiltai priėmė ir mane, ir mano šeimos narius... Alė Santvarienė – vaišinga, visada pagerbianči vyro-poeto kolegas.

O gal būtų įdomu prisiminti poetus ir iš linksmesnės pusės? Nebesu pajėgi recenzuoti jų pomirtinių knygų, įvertinti Santvaro poetinius *Buvi-mo pėdsakus*, *Rubajatus*, *Saulė-*

Poetas, dramaturgas, rašytojas Stasys Santvaras

lydžio sonetus, daugelis vertin-gų jo klasikinės eilėdaros knygų, jo straipsnių, kritikų - teatro ir literatūros, jo geraširdiškų spaudoje – periodinėje paminėjimą, kolegoms – nekrologų... Kaip publicistas Bronys Raila sakydavo: “Mes su Santvaru rašom ir rašom draugams, deja, nekrologus, o kas mums parašys?” – Deja, taip ir buvo...

Santvaras ir poetas humoristas A. Gustaitis buvo nusipirkę Bostone, arti Atlanto, “dviejų galų” namus... Žmonos jų nelabai sutiko, bet jiedu gerai sugyveno, vienas iš antro kiek pasišaipydami, nepiktai, bendrus draugus priimdavo ir vaišindavo, nors ne drauge. Iš vieno “galo” eidavom paskui į kitą “galą”... Paprastai, Santvarienės jau gerai pavaišinti, eidavom į Gustaičių “galą”, bent taurelę “velnio lašų”, anot Antano, paragauti... Buvo gera ir linksma.

Bet būdavo dar linksmiau, kai bostoniškai atkeliavdavo į Kaliforniją. Pranas ir Monika Lembertai – irgi bostoniškiais buvę... Poetas ir teisininkas Pranas Lembertas buvo jau prasigyvenęs, turėjo ir automobilį, tai ten pavėžindavo “vargšelius poetus” – Faustą Kiršą, Antaną Gustaitį, Stasį Santvarą, kurie niekad automobilio ir neįsigijo. Vaišinti, apdovanoti kitus, padėti... Buvo, užteko užsidirbtų dolerių, o saviems patogumams, kaip automobilis, jau ir pristigdavo...

Bet jie linksmiai gyveno... Antanas Gustaitis saugojosi tik žmonos Aleksandros, bet

taurelių nevengė... Stasys Santvaras – nelabai prie taurelių, bet savo geraširdiškumu kitaip išleisdavo. O mėgo draugai vienas iš kito pasijuokti, kad ir menkas, kad ir netikras silpnės iškelti... Ir dėl to nesusipykdavo (“tik anam nesa-kyk!”). B. Brazdžionis sakydavo, kad Santvaras – be galo jautrus, greit “pažeidžiamas”, tačiau greit ir atleidžias kiekvienam. Jis mėgo, abu su Antanu mėgo, “silpnąją lytį”, ypač jaunesnes, dailesnes moteris... Nepiktybiškai. Girdi, Gustaitis būtų galėjęs iš gražuolės kurdaitės ir vynelį išgerti... O kaip Antanas mėgo Danetai Railienei komplimentus sakyti! O ir Monika Lembertienė jau buvo “Ramunėlė”, ir beveik kiekviena nauja, daili pažįstama – “tu, mano mylimoji”, “gėlele”... Jo žmona Aleksandra nebepaisė, juk buvo dramaturgė – režisierė, įvairių charakterių pažinojusi.

Vėl grįšim į Monikos svetainę. Tai čia skambėjo pasakų pasakos, anekdotai, vis vienas iš kito... Girdi, buvę Tijuanoje, Meksikoje, tame vargšų mieste-ly. Girdi, Antanas G. pasakoja, prie jo ir B. Brazdžionio bare prislinkusios merginos, tos vargšelės, ir ėmusios juodu vilioti... Na, girdi, jau blogai... Tai jie prisiprašę draugą lietuvį, girdi, tu joms pasakyk. “Atstokit! Jie – ne jums!” Štai tas, rodo į Brazdžionį, jis “Father Cathilico”, o jis – į Gustaitį – tai “Father Cicilico!”

Na, mergelės – meksikietės, katalikės, deja, vargų nustumtos į “pigias moteris”, tiek tai jau supratusios: jeigu jau Father, reiškia – kunigas, tai negalima... Ir, po smagaus visų nusikvatojimo, grįždavo prie Santvaro.

Na, girdi, kas to nežino? Poetai mėgsta gražuoles, o senstantieji – jaunesnes... Na, jie keli, tie be automobilių, stovėdami keliauja Bostono perkrautame autobuse. Ir Santvaras, girdi, taip išsižiūrėjęs į gražią gimnazistę, taip šypsas... O ta – atsistojusi ir pasiūliusi žils- telėjusiam žmogui vietą – atsisėsti... O ten – ir jo draugas, nebesilaiką nuo kvatojimo. Šetau! – Flirtas...

O kartą salėje, po programos, kur Santvaras skaitė savo kūrybos, priėjusi poniutė iš publikos ir ėmusi girti. “Poete, man taip jūsų eilėraščiai patinka, taip patinka!...” O Santvaras jai, gražiai nusilenkdamas – “Ačiū! Jūs, ponija, turite gerą skonį...” Ir tokių progų draugams pasijuokti buvo daug; spėliojam, kad jie dažnai sukurdavo – “iš nebūto – būta...” Gal ir taip.

Kelis kartus S. Santvaras buvo atkviestas į Los Angeles, – jį kokia proga pagerbti – dalyvauti kelių rašytojų programoje, ar šiaip – į svečius. Visada poetas Santvaras buvo įdomus ir sava poezija, ir kaip geras skaitovas. Bet ir čia pasitai-kydavo juokų. Kartą – jau skaitys... “O kur mano akiniai?” – pasakė garsiai – “Pamiršau...” Mano vyras prišoko prie scenos: “Imkite mano! Gal tiks?” Ir – tiko! Skaitė gerai, nesutrikdamas.

Čia Santvaras lankėsi pas Brazdžionius, pas Railas, Lembertus, pas architektą dr. Stasį Kudoką ir jo Sofiją, su kuriais buvę geri draugai Kaune ir Vokietijos lageriuose... Tada aplankydavo ir mus. O kartą... Mūsų namams – lyg kokia geroji laumė lėmė... Kartą, po visų programų parapijos salėje, apsilankė pas mus – Santa Monikoje – net keli poetai ir prozininkas Pulgis Andriušis... Na, ir ėmė visi reikštis: skaitė, deklamavo, o Pulgis Andriušis, gal jau po kelių taurelių... sakė pavargęs... Bet mes jo neatleidom; pasireikšk! Tai atsisėdo ant laiptelių ir... padainavo liaudies dainą... Tokią liūdną, tokią aukštaitišką...

Netrukus Pulgis A. iškeliavo gyventi į Australiją, ten po kelių metų ir mirė. Jo antkapį, paminklinę lentą, konkurso keliu, teko suprojektuoti mano vyrui, architektui Edmundui Arbui – *Mementi mori*...

Stasys Santvaras Lietuvoje yra prisimenamas: jo kūryba, jo kultūrinė veikla išeivijoje, jo nuostabus charakteris, geraširdiškumas, meilė Lietuvai... Iš motinos paveldėtą Palangoje (sklypą ar namą?..) jis padovanojo Lietuvos rašytojų sąjungai. Santvaras, vienintelis sūnelis, palaidotas Bostone; prie jo ir Poetas. Girdime, kad žmona Alė žadanti jo palaikus perkelti į Kauną.

Prieš “Baltic Currents” koncertą Toronte š.m. balandžio 30 d. – New Music Concerts vadovas Robert Aitken (kairėje) veda pokalbį su kompozitoriais Raminta Šerkšnyte, Helena Tulve ir Andris Dzenitis Glenn Gould Studio prieangyje (Front gatvėje, miesto centre); viduryje – koncerto pertraukos metu kompozitorė Raminta Šerkšnytė prie fortepijono, tik ką atlikusi Čiurlionio preliudus; dešinėje – pasaulinio garso Kanados muzikos genijaus Glenn Gould bronzinė statula Toronte, prie įėjimo į Glenn Gould Studio koncertų auditoriją

Ntr. I. Ross

Toronto lietuvių vyrų choras “Aras” 2006 m. repeticijos metu

Ntr. R. Stirbio

Griuvėsių poezija

Mažosios Lietuvos ir Karaliaučiaus kraštas Leonardo Surgailos nuotraukose

Pačiame Europos viduryje yra toks plotelis, į kurį patekęs staiga pasijunti esąs visiškai kitame laike. Svarbiausia čia – aplinkos ir ją veikiančio laiko dramatiškumas. Išvažinėju tą kraštą visą skersai – išilgai, atrodo, pažįstu čia kiekvieną kampą. Tačiau viskas kasmet labai keičiasi, ir greitai jau nebeliks tos dvasios bei tos mistinės nuotaikos, kuri tebetvyro dabar. Kad visa tai pajustum, turi pabūvoti ten ne vienerius metus. Šiaip atvykęs į tokį kraštą nusiviltum: baisi netvarka ir tiek. Todėl dauguma ir vaizduoja bei aprašo šią žemę kaip kokį tipinį sovietų su naikintą kampelį: lietuviai, piktindamiesi, kad rusai viską griaua, vokiečiai diplomatiškai, daug ką nutylėdami... o man tas kraštas – tikra griuvėsių poezija.

Mažoji Lietuva, Prūsų žemė, Karaliaučiaus kraštas, Kaliningrado sritis – greičiausiai

nė vienas kitas kraštas savo istorijoje neturėjo tokios vardų įvairovės; turbūt retas kuris kraštas matė savo gyvenime tokius aštrius ir skausmingus istorinius ir ne tik istorinius pokyčius, kaip šis.

Nevarginkite savęs, stengdamiesi surasti nuotraukose lietuviškosios kultūros pėdsakų. Jų nėra. Mano tikslas buvo įamžinti žmonių gyvenimą ir aplinką esamu momentu. Šiandieną čia gyvena visai kita tauta, nieko bendro neturinti su ta kultūra, kurios išpūdingi griuvėsiai dar vis tebestovi. Kartais tie žmonės atrodo kaip koks svetimkūnis, panašiai kaip XIX š. olandų tapyboje, vaizduojančioje Romos griuvėsius ir tarp jų gulinėjančius žmoniukus. Tačiau Rytprūsių dvasia vis dar tebegyvena šiame krašte. Būtent tą Dvasią ir jos santykį su naujais gyventojais aš ir norėjau užfiksuoti. Šį kraštą labai myliu ir to krašto

žmones taip pat, kokie jie būtų. Šiose nuotraukose nėra politikos, ar tautinių pretenzijų. Man padžiauti skudurai ar šiukšlynas prie bažnyčios griuvėsių nėra netvarkos fiksavimas. Aš stengiausi parodyti tą Rytprūsių dvasią kuri tebegyvena šiame krašte ir jos santykį su šiandiena. Šis kraštas – tikra poezija. Antros tokios vietos Europoje nėra. **Inf.**

P.S. Leonardas Surgaila gimė Kaune. Mokėsi dailės mokykloje. Dešimt metų vadovavo Kauno radijo gamyklos kino studijai “Banga”. Buvo įkūręs vizualinės antropologijos klubą “Aista”. Kino filmo *Vilius Orvidas* bendraautorius. Karaliaučiaus kraštą fotografavo ir filmavo penkerius metus 1988-1992 m. Padaryta apie 1000 nuotraukų ir 16 vandenų vaizdajuosčių. Nuo 1996 m. gyvena JAV, Čikagoje. Leonard Surgaila el.paštas: disleo@yahoo.com.

“Kokiais žiedais tu sužydėsi, kokiais lapeliais sulaposi?...” (B. Pūkelevičiūtė) Ntr. V. Maco

Rašytoja Švabaitė-Gylienė

Poetė ir prozininkė, už abiejų žanrų kūrinius gavusi premijas, 2006 m. gegužės 21 d. bus 85 metų amžiaus. Jos vardadienis – gegužės 22 d. bus vertingai prisimintas ir jos kūryba paminėta Čikagoje, Lemon-te. Ji verta paminėti ir kitur.

Jos vyras teisininkas Jurgis Gyls yra miręs (širdimi) prieš 20 metų. Jiedu išaugino 4-rių vaikų labai lietuvišką šeimą. Pavyzdys – Toronte gyvenanti jų vyresnioji duktė Aušra Karkienė, irgi turi gražią – lietuvišką šeimą, jau net močiutė...

Julijos Švabaitės naujausia knyga, *Draugo* išspausdinta, *Draugų laivelis*. Tai 18-kos humoristinių apsakymų rinkinys. Anot Poetės, – juk reikia ir atskvėpti, pasijuokti, gyvenimas juokingas. Iš pensininkų gyvenimo, ši knyga bus pristatyta susipažinti – gegužės 19 d. Čikagoje. **Alė Rūta**

MINIATIŪROS

Graužatis?

Man iškasei duobę. Nepastebėjai, kaip aš užsiropščiau ant Tavo supilto žemių kalno. Aš jau arčiau saulės, o Tu ant krašto duobės... Psichologai teigia: “Dievas visuomet už mane, tai kas tuomet prieš mane?” Graužiuosi, bet visai be reikalo...

Veiksmas ir atoveiksmis

Vaikystė. Žaislai. Praeitis... Kažkur palėpėje dar tebesišypso mano vaikystės pliusinis meškiukas. Suaugusiųjų gyveni-

mas. Mūsų būstuose gyvena švelnūs, didžiuliai žaislai. Dabartis... Gal mes dar esame vaikai? Nesutinkate? O gal jau visai suvaikėjome?

Be žodžių...

Parašiau Tau laišką. Kreipiuosi į Tave ir parašiau kas rašo... Šiaip lapas tuščias. Išsiunčiau. Supratai. Gavau ilgą atsakymą. Taip ir turėjo įvykti. Argi meilė apčiuopiama?

Paslaptingoji

Pyška poška tvoros. Vasaris kopia į viršukalnę. Gamtoje skausmas, aimanos, o namuose

gyvena boružė. Amžinai boružė viena, amžinai nukrinta ant grindų... Niekam nenoriu sukelti skausmo. Ją padedu ant lango stiklo. Nežinau, kodėl metų metais mano namuose gyvena boružė?

Taip geriau

Einu per sniegą. Matau pėdsakus. Nenoriu eiti kažkieno pėdomis. Sniege palieku savuosius. Gal kažkas nenori eiti mano pėdomis? Tai tiesa. Kiekvienas paliekame savo pėdsakus. Nemėgstu monotonijos. Sninga... Greit bus kitaip... Taip geriau... **Reda Kiselytė**

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Filosofas Emanuelio Levino 100-sios gimimo metinės buvo gegužės 2 dieną paminėtos Kaune, istorinėje Lietuvos respublikos prezidentūroje. Minėjimo renginio metu pranešimus skaitė filosofai profesoriai Arvydas Šliogeris (Vilniaus universitetas), Tomas Sodeika (Kauno technikos universitetas) ir Leonidas Donskis (Vytauto Didžiojo universitetas). Po pranešimų meninę programą atliko Kauno styginių kvartetas. Minėjimo dienos popietę prie Karaliaus Mindaugo prospekte esančio namo Nr. 37 buvo atidengta memorialinė lenta šiam garsiajam filosofui, kuris gimė ir augo Kaune.

Filosofas egzistencialistas Emanuelis Levinas, kurio darbų įtaka turėjo svarbų poveikį Vakarų filosofijos raidai, gimė 1906 m. sausio 12 dieną Kaune litvakų šeimoje. Gimnaziją baigė 1923 metais Kaune, filosofiją studijavo Strasbourgo, Freiburg i. Br. ir Paryžiaus universitetuose. Nors anksti paliko Lietuvą ir tik vasaromis iki 1936 metų ją lankė, jis pasi-laikė lietuvišką savo pavardės formą. Be daugelio jo filosofinių veikalų ir straipsnių prancūzų kalba, vieną straipsnį, pasak bostoniškos *Lietuvių enciklopedijos*, yra parašęs ir lietuviškai (*Dvasiško su-pratimas vokiečių ir prancūzų kultūroje*, *Vairas*, 1933, Nr. 7-8).

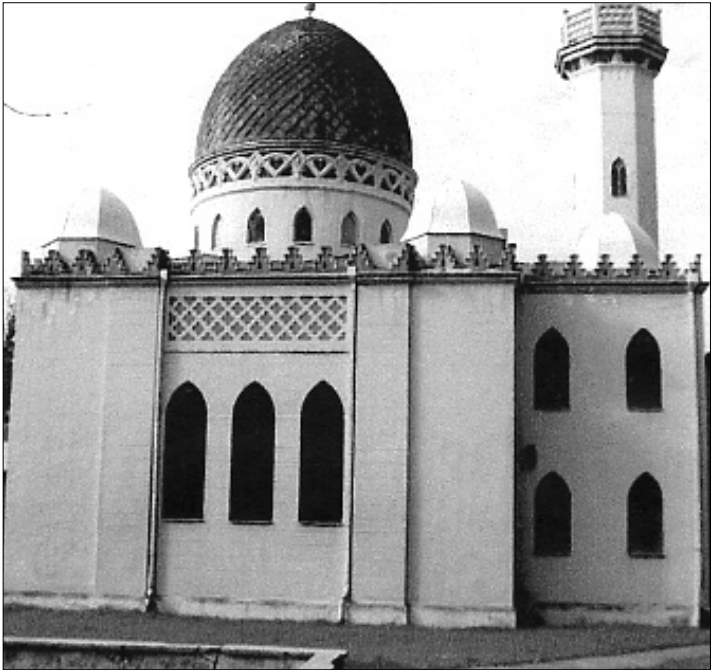
Lietuvos valstybiniame dramos teatre balandžio pabaigoje viešėjo Rusijos A. Puškino valstybinis akademinis dramos teatras (Aleksandro teatras) savo 250-ųjų metinių proga. Tai vienas seniausių Rusijos teatrų, įsteigtas senato įstatymu, pasirašytu Petro Didžiojo dukros imperatorės Jelizavetos 1756 m. rugpjūčio 30 dieną. Šio teatro scenoje įvyko daugelio rusų klasikinių dramų premjeros, jame dirbo daug žymių rusų aktorių ir kitų scenos darbuotojų. Šiuo metu jam vadovauja režisierius, N. Gogolio kūrybos žinovas, Valerijus Fokinas. Teatras į Vilnių atvežė du spektaklius: Fiodor Dostojevskio *Antrininką* ir Nikolaj Gogolio *Revizorių*.

Tarptautinėje Torino kny-gų mugėje gegužės 4-8 dienomis šiomet pirmą kartą dalyvavo ir Lietuva, pristatydama apie 200 Lietuvoje išleistų knygų, specialios komisijos

atrinktų, reprezentuojančių mūsų kultūrą, jos pasiekimus ir knygų tradicijas. Šią knygų mugę, kurią globoja Italijos prezidentas, kaip įprasta kasmet aplanko apie 230,000 žmonių. LR Kultūros ministerija pranešė, kad 2007 metais Lietuva yra pakviesta Torino mugėje dalyvauti pagrindinės viešnios teisėmis, todėl šių metų dalyvavimas yra tarsi dalis pasirengimo darbų ir įžanga į kitų metų renginius. Gegužės 6 d. mugėje italams savo kūrybą pristatė poetai Gintaras Grajauskas, Marcelijus Martinaitis, Kornelijus Platelis ir Agnė Žagrakalytė, koncertavo džiaz grupės “Jazz Trio” muzikantai Leonardas Šinkarenko, Vytautas Labutis ir Arvydas Joffe. (DELFI)

Trakų salos pilyje Trakų istorijos muziejus atidarė naują nuolatinę parodą, apimančią Lietuvos totorių istoriją nuo XIV š. iki šių laikų. Parodos tikslas – pateikti lankytojui vertingiausius ir geriausiai Lietuvos totorių buitį, tradicijas, religiją bei karybą iliustruojančius rodinius. Tarp vertingiausių muziejaus rodinių – du XVIII š. muhyrai, įrėminti pranašo Mahometo pamokymai, XIX š. pabaigos Raižių (Alytaus raj.) mečetės žvakidė, lenkų dailininko J. Ozieblowskio 1841 metais sukurta litografija *Lukiškių mečetė*, maždaug šimtmečio senumo *Koranas*, XVIII š. pabaigos/XIX š. pradžios jagan-tanas, lenktas kardas kauline rankena.

Iš maždaug 5,000 totorių, šiuo metu gyvenančių Lietuvoje, apie 2,000 kildina save iš Vytauto Didžiojo laikais Lietuvoje apsigyvenusių protėvių. Kelias totorių kolonijas Vytautas įsteigė Trakuose ir jų apylinkėse, Užutrakyje ir Trakų Vokėje. Baigiantis II pasauliniam karui, sovietams okupavus Lietuvą, buvo uždarytas 1926-1944 metais Vilniaus Aušros Vartų gatvėje veikęs totorių muziejus ir archyvas. Dalis ten saugotų dokumentų ir rodinių buvo sunaikinta, dalis išgrobstyta. Iš 40 Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės laikais Lietuvoje veikusių mečečių iki šių dienų išsilaikė tik keturios: Raižiuose, Kaune, Nemėžyje ir Keturiasdešimties totorių kaime. (BNS) **G.K.**

Totorių mečetė Kaune

Ntr. G.K.

PRISIKĖLIMO
KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
FAX: (416) 532-4816
Anapilyje tel.: (905) 566-0006 Fax: (905) 566-1554

KASOS VALANDOS: pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštad. nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmad. nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: antrad. nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtad. nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v. ir penktad. nuo 11 v.r. iki 6 v.v.; sekmad. nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.

AKTYVAI per 67 milijonus dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind.1.80%	Asmenines paskolas
180-364 d. term. ind.2.00%	nuo6.75%
1 metų term. indėlius2.75%	
2 metų term. indėlius2.95%	Sutarties paskolas
3 metų term. indėlius3.00%	nuo6.75%
4 metų term. indėlius3.05%	Nekiln. turto paskolas:
5 metų term. indėlius3.25%	Su nekeičiamu
1 metų “cashable” GIC2.30%	nuošimčiu
1 metų GIC-met. palūk.3.70%	1 metų5.15%
2 metų GIC-met. palūk.3.70%	2 metų5.40%
3 metų GIC-met. palūk.3.80%	3 metų5.65%
4 metų GIC-met. palūk.3.85%	4 metų5.65%
5 metų GIC-met. palūk.4.00%	5 metų5.85%
RRSP, RRIF “Variable”2.00%	
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind. .3.70%	Su keičiamu
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind. .3.70%	nuošimčiu
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind. .3.75%	1, 2, 3 metų ...5.75%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind. .4.00%	
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind. .4.25%	Duodame CMHC
Taupomąją sąskaitą iki1.00%	apdraustas nekilnojamo
Kasd. pal. čekių sąsk. iki1.00%	turto paskolas
Amerikos dol. kasd. pal.	
taupymo sąsk.1.50%	Duodame komercines
Amerikos dol. GIC 1 metų	nekilnojamo turto paskolas
term. ind.3.75%	

KELIAUJANT Į EUROPA NEUŽMIRŠKITE ĮSIGYTI
AMEX EURO ČEKIŲ
NAUDOKITĖS “INTERAC-PLUS” KORTELE

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.rpcul.com

KAPINIŲ LANKYMO DIENA

gegužės 28, sekmadienį,

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVO

SKYRIUS ANAPILYJE

dirbs nuo 9 v.r. iki 3 v.p.p.

Kas tą dieną atidarys sąskaitą

ir taps nauju nariu,

GAUS \$ 50 DOVANĄ!

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

SU ŠTURMU

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU

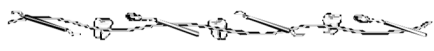
905•271•8781

PETRAS ŠTURMAS

Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono,
Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ (“parking”)

(905) 333-5553

TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE - 2373 BLOOR ST.W.

Puldinėjama gimnazija atsiliepia

Vasario 16-osios gimnazijos direktoriaus pasisakymas dėl Vokietijos LB valdybos pareiškimo

(Tęsinys iš 19 nr.)

Ir visa tai buvo daroma ne slapta ir ne vieno žmogaus nutarimu. Šita tema buvo plačiai diskutuojama Vokietijos LB taryboje, valdyboje ir kuratorijoje. Visi mokytojai ir Bendruomenė buvo informuoti. Prisimenu, kad visos Vasario 16-osios dienos minėjimo Hiutenfelde kalbos 1998 m. ir 1999 m. sukosi apie šią temą. Kai šitas planas buvo pateiktas 1999 m. tarybos posėdžiui, niekas nesipriešino, tik vienas kitas suabejojo, ar vokiečiai iš viso siųs savo vaikus į kažkokią užsieniečių mokyklą.

Pasirodo, siunčia. Ir siunčia daugiau, negu galime priimti. Turime labai gerą vardą. Net kaimyninių gimnazijų mokytojai ir net vienos mokyklos direktoriaus siunčia savo vaikus pas mus. Tai yra žmonės, kurie tikrai gali įvertinti mokyklą, ir jie mus labai giria.

Priimame 10-12 vokiečių mokinių į klasę. Vyresnėse klasėse ir daugiau, nes tada galima sudaryti daugiau kursų, kas lietuviams mokiniams naudingiau. O lietuvius priimame visus, jeigu tik jie tinkami gimnazijai. Nė vienas vokiecis neužėmė ir neužims lietuvių vietos.

Vokiečių – lietuvių mokykla

Nors dabar turime ir vokiečių mokinių, bet mūsų gimnazija niekad nebuvo lietuviškesnė kaip dabar. Prieš 20 metų lietuviai mokiniai atvykdavo nemokėdami lietuviškai. Jie tarpusavyje bendraudavo vokiškai arba angliškai. Lietuviškai kalbant laisvalaikio metu beveik negirdėdavai. Reikėdavo visokiausių dalykų susigalvoti, kad mokiniai būtų priversti kalbėtis lietuvių kalba, pavyzdžiui, per talentų vakarus premijuoti tik lietuviškai atliekamus pasirodymus ir pan.

Per paskutinius 7 metus gimnazijos lietuvių mokinių skaičius svyravo tarp 80 ir 110, taigi jis buvo didesnis negu anksčiau. Ir beveik visi puikiausiai kalba lietuviškai. Visi bendrauja lietuviškai. Ir tie, kurie atvyksta į gimnaziją, nemokėdami lietuviškai, tą kalbą dabar labai greitai išmoksta, nes visa aplinka lietuviška. Net dalis vokiečių mokosi lietuvių kalbos.

Didžiausia mūsų problema yra naujų imigrantų vaikus ir iš Lietuvos atvykusius mokinius išmokyti vokiečių kalbos. Jie čia vieni užsidarę neturi progos panaudoti vokiečių kalbos žinias. Jie tuo skundžiasi, kaip ir pati Vokietijos LB valdyba pripažįsta. Ir todėl nesuprantu Vokietijos LB valdybos pareiškimo logikos: ar, kadangi gimnazijoje išnykęs lietuviškumas, mokiniai neišmoksta vokiškai?

Taigi, jeigu mūsų mokytojai ieško galimybių, kaip labiau suartinti mūsų lietuvius mokinius su vokiečiais, kaip mūsų lietuvius vaikus greičiau išmokyti vokiečių kalbos, tai nereikia, kad mes juos norime nutautinti. Jie juk turės vokiškai laikyti abitūros egzaminus, kaip ir anksčiau, ir jie be vokiečių k. negalės Vokietijoje studijuoti. O iš Lietuvos atvykusiems mokiniams būtų didžiausia gėda, trejus ketverius metus pasimokus Vokietijoje, grįžti į Lietuvą be vokiečių k.

Mes, mokytojai, karts nuo karto susirenkame bendrai apmąstyti (*brainstorming*) mūsų mokyklos tikslus, aktualias problemas ir ateities viziją. Ir čia vėl Vokietijos LB valdyba be sąryšio pasiima vieno tokio pasitarimo protokolą ir jį savaip interpretuoja. Skundžiamasi, kad gimnazijos pagrindiniai tikslai yra mokinius paruošti abitūrai ir jų europietiškas auklėjimas. O kas čia blogo? Yra aišku, kad mes turime lietuvių ir vokiečių mokinių, ir todėl, jeigu kalbame apie visą mokyklą, mes kalbame apie europietišką auklėjimą. Mes nesiekiamo iš vokiečių padaryti lietuvių ir iš lietuvių vokiečius, arba juos kažkaip suvienodinti. Mes kaip tik norime išauklėti sąmoningus europiečius, kurie, išlaikydami savo identitetą, susipažintų ir su kito krašto kultūra ir papročiais, išmokyti vienas kitą suprasti ir gerbti. Naujų lietuvių emigrantų vaikams mes norime sudaryti galimybę išmokyti ir gimtąją ir vokiečių kalbą, kad jie integruotųsi Vokietijoje ir, išlaikydami savo tautinį identitetą, siektų čia karjeros. Čia su vokiečiais užmegzti ryšiai gali tapti ilgalaikiais ir naudingais, kuriant savo ateitį tiek Vokietijoje, tiek Lietuvoje.

O kodėl Vokietijos LB valdybai užkliuvo mokytojų tikslas paruošti mokinius abitūrai,

visai nesuprantu. Ar abitūra kenkia patriotizmui?

Mes džiaugiamės, kad turime vokiečių mokinių, kurie mums darbą palengvina. Iš kitos pusės mes juos sudominame savo kraštu ir savo kultūra ir užsiauginame sau draugų Vokietijoje. Ir mes diskutuojame, kaip juos daugiau informuoti apie Lietuvą. Ir vėl VLB valdyba be sąryšio cituoja a.a. Armino Lipšio įnašą šioje diskusijoje, pristatydama jį kaip galutinę gimnaziją smerkiančią analizę. To tikslo Lipšys neturėjo.

Mes džiaugiamės, kad ir vokiečių mokinių tėvai domisi Lietuva ir mums daug padeda. Pati Vokietijos LB valdyba turėtų jiems padėkoti už jų didelę pagalbą ruošiant Vasario 16-osios minėjimą. Ir tegul prisimena, kad minėjime, kai tęsėsi nesibaigiančios kalbos, trečdalis klausytojų salėje buvo vokiečių mokinių tėvai.

Be to, ir finansiškai mes be vokiečių neišsilaikytume. Mokyklos ir bendrabučio išlaikymas kainuoja apie 1 milijoną 800 tūkstančių Amerikos dolerių. Mums reikia apie 200 mokinių, kad iš vokiečių Švietimo ministerijos gautume apie 50% reikalingos sumos. Dar 7% įneša tik vokiečiai tėvai. Apie 5% susielgetaujame iš vokiečių įstaigų ir organizacijų. Tai nelengvas darbas, nes niekas neprivalo mums duoti pinigų. Ir aš “dėkoju” visiems, kurie man “padeda” tuos pinigus surinkti, šmeiždami tose institucijose mūsų gimnaziją. 13% gauname iš Lietuvos. O likusius pinigus (apie 25%) surenkame iš lietuvių tėvų ir iš aukų. Didelį įnašą per visą gimnazijos istoriją mums davė BALFAS ir Lietuvių fondas, kuriems labai dėkojame.

Naujos problemos

Žinoma, laikai keičiasi, keičiasi ir sąlygos. Reikia prisitaikyti, kas nereikia, kad reikia atsakyti savo tikslų.

Atsiranda vis naujos problemos. Pirmoji dabar tokia: Lietuvai tapus Europos sąjungos nare, Lietuvos abitūra pripažįstama ir Vokietijoje. Iš tikrųjų tuo reikia džiaugtis. Bet dėl tos priežasties dabar nebeatvažiuoja tiek daug mokinių iš Lietuvos į mūsų vyresnes klases su tikslu čia išlaikyti abitūrą, kad galėtų Vokietijoje studijuoti. Bet čia ne direktoriaus kaltas.

Tačiau dabar registruojasi daug mokinių į žemesnes klases. Taigi mokinių nesumažės. Mes verbuojame, informuojame lietuvių šeimas. Kaip tik dabar atspausdinome ir platiname du lankstinukus apie gimnaziją, vieną skirtą Lietuvai, kitą Vokietijos lietuviams. Anksčiau, kai Vokietijos LB rūpindavosi lituanistinėm mokyklėlėm ir ruošdavo vaikų stovyklas, tai ir iš ten gaudavom vaikų gimnazijai.

Antroji problema: ligšiol beveik visi mokiniai gyvendavo bendrabutyje. Tik keli vyresnių klasių mokiniai išeidavo gyventi į kaimą arba kitur. Taip buvo 50 metų. Dabar pasikeitė. Butai aplink Hiutenfeldą atpigo, nes išsikraustė daug amerikiečių. Vokietijoje didelė ūkio krizė. Ją visi jaučiame. Daugelis lietuvių bedarbių neturi iš ko mokėti už bendrabutį. Todėl daugelis lietuvių atsikrausto į Hiutenfeldą ir aplinkinius miestus, kad vaikus galėtų leisti į gimnaziją iš namų. Čia tėvai greičiau randa ir darbus. Dabar turime net 35 lietuvius mokinius, kurie gyvena pas tėvus, o ne bendrabutyje. Ar tas blogai? Čia ne nutautimas. Bendrabutyje dabar trūksta mokinių. Pripažįstu, tai problema. Aš žinau, kad eina kalbos, jog aš turėčiau priversti lietuvius mokinius gyventi bendrabutyje. Argi aš galiu vaikus atimti nuo tėvų ir atiduoti bendrabučiui? Tą problemą turime kitaip išspręsti ir išspręsimė. Jeigu turite konkrečių pasiūlymų, prašau patarti – laukiame.

Baigiamos pastabos

Iš viso nesuprantu Vokietijos LB valdybos pastabas, jog tie laikai, kad vienas darytų sprendimus, jau praėjo. Čia man taikyta. O kokius sprendimus aš vienas padariau? Ar aš vienas pastačiau berniukų bendrabutį, neatsiklausęs kuratorijos ir Vokietijos LB tarybos? Ar aš niekam nieko nesakęs suremontavau mergaičių bendrabutį, klasių patalpas ir pilį po gaisro? Tikrai ne. Ir šiaip mokyklos sprendimuose visuomet dalyvauja mokytojai, mokytojų konferencija, kuratorija ir daugeliu atvejų mokinių bei tėvų komitetai.

Žemaitijos ir Klaipėdos krašto...

Atkelta iš 4-to psl.

Ilgamečiai autoriaus tyrimai leido atskleisti ypač didelę tradicinių kaimų struktūrų įvairovę Mažojoje Lietuvoje, nulemtą daugelio priežasčių.

Pavyzdžiui, gamtinės sąlygos lėmė atskirų vietovių žmonių gyvenamosios ypatybės, ten vyravusias pagrindinius verslus (ir jiems labiausiai tikusias kaimų struktūras). Antai didesnių upių pakrantėse buvo susiklostę žuvininkų (žvejų) kaimai su palei vandenį išdėstytais sodybomis, su gausiomis prieplaukomis, savita sodybų struktūra. Per vėlesnių amžių pertvarkymus Nemuno deltoje klostėsi kompaktiški gatviniai upiniai kaimai su sodybomis abipus upės – svarbiausio susisiekimo kelio.

Kuršių marių rytinėje pakrantėje buvo susiklostę jau visai kitokios struktūros ir pobūdžio pamario žuvininkų kaimai: viensėdžiai ar jų grupės atokiau nuo pakrantės, kur glaudėsi tik valčių ir laivų uosteliai-įšyriai.

XIX š. pabaigos itin saviti buvo kopininkų (Kuršių nerijos gyventojų) kaimai. Jie derinti prie agresyvios gamtinės aplinkos (pustomo smėlio, keliaujančių kopų, dažnų audrų), anuomet pagrindinio verslo – žvejybos mariose bei Baltijos

jūroje. Apželdinus didesnę nerijos dalį ten klostėsi kiek kitokio pobūdžio kaimai, vis labiau virtę poilsio gyvenvietėmis.

Ypatingos gamtinės sąlygos Nemuno deltoje (pasikartojantys potvyniai ir ledonešiai, tradicinės žemdirbystės neįmanomumas) lėmė pievininkų (užliejamų pievų gyventojų) kaimų susiklostymą. Autorius pirmasis išskyrė ir apibūdino šiuos specifinius kaimus. Tai buvo viensėdžiai bei jų glaudžios grupės, susispietusios ne gausiose, potvynių neužliejamosiose pakilumose.

XIX š. pradėti kurti pelkininkų kaimai – kolonijos. Jie steigti pasinaudojant Vakarų Europos patirtimi įvaldant didžiąsias pelkes. Sausintų pelkynų pakraščiuose XIX š. pabaigoje – XX š. pradžioje buvo įkurta dešimtys pelkininkų kolonijų. Jų būta įvairių: skyrėsi struktūros, dydžiai ir kt. Pelkininkų kaimuose susiklostė itin savita gyveniena.

Krašto laukininkų (žemdirbių) kaimai buvo labai įvairūs. Autorius išskyrė bent keliolika jų variantų, skirtingų struktūra ir pobūdžiu. Tokią jų gausą nulėmė sudėtinga Mažosios Lietuvos istorija: įvairių baltų genčių paveldas, daugkartinės kolonizacijos bangos, įvairių etnokultūrinių grupių iš Vakarų bei Šiaurės Europos atneštos

tradicijos, vėlesni krašto administracijos siekiai pertvarkyti kraštą. Pavyzdžiui, viena iš savitų laukininkų kaimų atmainų buvo daržininkų (daržovių augintojų) kaimai Nemuno deltoje. Derlingose didelių plotų žemėse auginta daug svogūnų bei kitų daržovių.

Iki šiol Lietuvoje visa tai nebuvo nagrinėjama, tuo nesidomėta. Tik autoriaus ilgamečiuose tyrimuose bei gausiose publikacijose buvo apibūdintos įvairių senųjų kaimų ypatybės Mažojoje Lietuvoje.

Tačiau sovietmečiu sudarytuose kultūros bei istorijos paminklų sąrašuose Mažajai Lietuvai būdingos kaimų rūšys buvo visai neatspindėtos. Architektūros paminklais tuomet buvo paskelbti tik Skirvytėlės ir Minijos kaimai Nemuno deltoje, kur lankydavosi sovietinės nomenklatūros veikėjai, pramogavę žvejybos ir medžioklės plotuose. Užtat visai buvo ignoruoti unikalūs pelkininkų ir pievininkų kaimai, gausūs laukininkų kaimų variantai. Ir po 1990 m. Mažosios Lietuvos (jos šiaurinės dalies – dabar Lietuvos respublikai priklausančio Klaipėdos krašto) senųjų kaimų paveldas buvo paliktas sunykti, toliau ignoruojamas oficialiųjų kultūros vertybių apsaugos ir paminklotvarkos struktūrų.

Puldinėjama...

Atkelta iš 10-to psl.

Žinoma, aš, kaip mokyklos vadovas, visuomet ėmiausi ir imuosi iniciatyvos, jeigu reikia. Taip ir turi būti. Ir dabar mes, mokytojai, tėvai ir mokiniai, matome, kad mums trūksta patalpų. Mūsų vaikams, lietuviams ir vokiečiams, mes turime įrengti kaip reikiant gamtos mokslų kabinetus, informatikos klase. Šiais laikais tai reikalinga. Jau keleri metai apie tai pranešu kuratorijai ir Vokietijos LB tarybai. Ir aš nekalbu tuščiai. Aš jau varstau įvairių ministerijų ir įstaigų duris, tir-damas galimybes gauti tam valdišką paramą. Ir kai aš kuratorijos valdybos pranešime Vokietijos LB aukščiausiam organui - tarybai - šiais metais pranešiau, kad, atrodo, yra gali-

mybė gauti iš vokiečių pinigų, reikėtų sudaryti statybos komisiją ir konkrečiai rūpintis šiuo reikalu, tai aš visko tikėjau, bet tikrai ne Vokietijos LB valdybos pirmininko A. Šiugždinio pastabos: “Kaip tu čia drįsti tokius dalykus siūlyti be mūsų valdybos sutikimo”.

Vasario 16-osios gimnazija nenyksta. Mes turime žiūrėti, kad ji liktų moderni mokykla, į kurią visi tėvai mielai siųstų savo vaikus. Ir dėl vokiečių mūsų mokyklos lietuviškas charakteris neišnyks.

Ir ateityje mūsų mokinių ansamblis labai gražiai pasirodys. Mūsų saviveiklininkai, ateitininkai ir Europos grupė ir ateityje praturtins gimnazijos gyvenimą. Mokiniai ir ateityje labai gražiai atstovaus Lietuvai ir padės formuoti Lietuvos įvaizdį Vokietijoje.

Vasario 16-osios gimnazija

yra tautinės kultūros židyns. Savaitgaliais ir per atostogas Bendruomenė ir visos lietuviškos organizacijos patalpas gali panaudoti lietuviškiems renginiams. Iš viso tas faktas, kad lietuviai pajėgia išlaikyti Vokietijoje tokią gimnaziją, vokiečius stebina. Kažin kiek vokiečių ir Europos politikų vyktų į Hiutenfeldo renginius, jeigu čia nebūtų Vasario 16-osios gimnazijos?

Yra ir bus pakankamai lietuvių mokinių. Buvo jau žymiai mažiau. Ši gimnazija reikalinga Vokietijos lietuviams ir ji naudinga Lietuvai. Ir aš esu tikras, kad ir po 10 ir 20 metų ši gimnazija veiks ir turės apie 200 mokinių – pusę lietuvių ir pusę vokiečių. O savo oponentus galiu nuraminti: tada aš direktorium jau nebebūsiu.

Andrius Šmitas,
Vasario 16-osios gimnazijos direktorius

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. (416) 762-8255 Fax. (416) 762-8853

ANTANAS GENYS

“Jūsų nekilnojamo turto aptarnavimas nuo 1981”

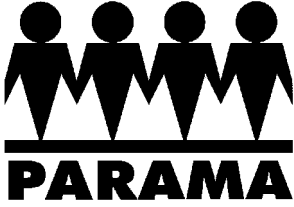
PIRKIMAS ir PARDAVIMAS PATIKIMOSE RANKOSE!

Dėl nuosavybės įvertinimo skambinkite

(416) 236-6000

Sutton Group-Assurance Realty Inc.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 142 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

1.00% Taupomoji sąskaita iki 1.40% kasd. palūk. čekių sąsk.
2.00% už 30-89 d. term. indėlius
2.10% už 90-179 d. term. indėlius
2.20% už 180-269 d. term. ind.
2.30% už 270-364 d. term. ind.
3.10% už 1 m. term. indėlius
3.25% už 2 m. term. indėlius
3.30% už 3 m. term. indėlius
3.35% už 4 m. term. indėlius
3.55% už 5 m. term. indėlius
2.75% 1 m. “Cashable” GIC (min. \$75,000)
3.70% už 1 m. GIC invest. pažym.
3.70% už 2 m. GIC invest. pažym.
3.80% už 3 m. GIC invest. pažym.
3.85% už 4 m. GIC invest. pažym.
4.00% už 5 m. GIC invest. pažym.
2.00% RRSP & RRIF (variable)
3.70% RRSP & RRIF 1 m.term.ind.
3.70% RRSP & RRIF 2 m.term.ind.
3.75% RRSP & RRIF 3 m.term.ind.
4.00% RRSP & RRIF 4 m.term.ind.
4.25% RRSP & RRIF 5 m.term.ind.
3.75% už JAV dolerių 1 metų GIC
1.50% už JAV dol. kasd.pal.sąsk.

IMAME:

už asmenines paskolas nuo6.75%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su - nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)
1 metų5.35%
2 metų5.50%
3 metų5.80%
4 metų5.80%
5 metų6.00%
- su keičiamu nuosimčiu5.75%

DUODAME

- asmenines paskolas
- **mortgičius iki 95% įkainoto turto**
- riboto kredito paskolas (Line of Credit)
- komercinius mortgičius

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI

SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS) KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES) KANADOS, JAV DOL. IR EURAIS

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!

GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS

KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?

PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS

Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. - 8 v.v.
LN skyriuje - penktad. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.;
Royal York skyriuje - šeštad. nuo 9 v.r. - 1 v.p.p.

SKYRIAI:

2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C1 Telefonas: 416 207-9239
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

ONTARIO LAND SURVEYOR

TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.

40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7
E-mail: tomsenkus@rogers.com

TEL: (416) 237-1893 FAX: (416) 237-0426

Galvojat parduoti nuosavybę ar sužinoti jos vertę, nemokamai įvertinsiu be jokių įsipareigojimų. Mielai ir sąžiningai patarnausiu surasti Jums tinkamą namą ar “condominium”.

SKAMBINKITE

TEODORUI

STANULIUI, B.A.

416-879-4937
(nešiojamas)

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416-231-4937

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas

♦ 30 metų namų remonto patyrimas ♦
Daugiau kaip 22 metai pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9. Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų - 416 769-3577

Nemokamas namų įvertinimas

Bloor West Village

DENTAL CARE

Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
Dr. N. Mikelėnaitė-Archer

2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

RE/MAX Realty Specialists Inc.
Independently Owned and Operated

Birutė (Betty) Bartusevičius
Sales Representative

2691 Credit Valley Rd., Suite 101
Mississauga, Ontario L5M 7A1
Fax: 905-828-2829

Bus: **905-828-3434** Cell: **416-427-1875**

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE LAW FIRM

- ♦ asmeninės žalos, atsiradusios ryšium su kūno sužalojimu, išieškojimas
- ♦ imigracija į Kanadą
- ♦ testamentų sudarymas
- ♦ palikimų tvarkymas
- ♦ nekilnojamo turto pirkimas/pardavimas
- ♦ konsultacijos Lietuvos respublikos teisės klausimais

295 The West Mall, 6th Floor, Toronto, ON M9C 4Z4
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

ORTODONTAS
(Orthodontist)

DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.

2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)

416 769-2526

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian

Fondas
Foundation

1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1 Tel.: 416-889-5531

Elektroninis paštas: klfondas@on.aibn.com

*Jūsų sutelktas pagrindinis kapitalas Fonde per 44 metus
Kanados lietuvių organizacijoms davė 1.96 mln. dol.,
pagalbai Lietuvoje 0.47 mln. dol. bei studentų stipendijoms
Kanadoje ir Lietuvoje 0.35 mln. dol.*

**Remkime Kanados lietuvių fondą
ir prisiminkime jį savo testamentuose!**

Raštinės darbo valandos: pirmad. ir trečiad. nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.
Telefonas veikia nuo pirmad. iki penktad. tarp 9 v.r. ir 5 v.v.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.

SPORTAS

Žinios iš Lietuvos

• Norvegijoje pasibaigusių tarptautinių "Gausdal Classics" šachmatininkų varžybų nugalėtoju tapo aukščiausią ELO įvertinimą (2596) turėjęs Lietuvos atstovas Eduardas Rozentalis, surinkęs 6 taškus iš 9 galimų.

• Rusijoje pasaulio džiudo taurės varžybose sidabro medalį svorio kategorijoje iki 78 kg iškovojo Raimonda Gedulytė. Lietuvos atstovė, nugalėjusi rusę, estę, prancūzė ir vokiečių, baigmėje pralaimėjo japonėi H. Kwashimai.

• Vladislavove (Lenkija) pasibaigusiose Europos sunkiosios atletikos pirmenybėse penktą vietą svorio kategorijoje iki 105 kg užėmė didžiausia Lietuvos vilitis Ramūnas Vyšniauskas.

• Daugiau kaip 100 sportininkų dalyvavo XV Lietuvos jaunųjų, jaunimo ir suaugusiųjų šotokan karatė pirmenybėse Kaune. Jaunių "kumite" nugalėtojais tapo Jurgita Januškaitė (Vilniaus "Karate do") ir Gintaras Kuvukas (Radviliškio "Kentauras"). "Ka-

ta" rungtyje nugalėjo Laima Kazlauskaitė (Kauno "Era") bei daugiakartinis šalies "karatė" pirmenybių nugalėtojas ir prizininkas Mantas Bartkevičius (Kauno "Samurajus"). "Karatė" specialistams gerą įspūdį paliko Kauno "Samurajaus" klubo kovotojas Lukas Andronavičius, kuris efektingais "ippon" veiksmiais laimėjo daug kovų ir tapo Lietuvos čempionu tiek jaunimo, tiek suaugusiųjų varžybose. Dar du aukso medalius su Kauno "Samurajaus" sportininkais L. Andriūkevičius iškovojo jaunimo ir suaugusiųjų komandinėse rungtyse.

• Pirmą kartą, kaip Tarptautinio olimpinio komiteto pirmininkas Jacques Rogge lankėsi Lietuvoje. Lietuvos kūno kultūros akademijoje jam suteiktas garbės daktaro vardas, o Kauno rotušėje įteiktas miesto apdovanojimas. J. Rogge gyrė Lietuvos sporto rezultatus, pasiektus per nepriklausomybės laikotarpį, bei džiaugėsi gerais santykiais su Lietuvos olimpinio komiteto. **V.P.**

Sėkmingas sezonas

Per 2005-2006 metų sezoną "Anapilio" ir "Aušros" sporto klubai sužaidė tarp savęs penkerias draugiškas rungtynes. Kovo 6 d. "Anapilio" vaikučių komanda (iki 8 metų amžiaus) įveikė "Aušros" bendraamžius rezultatu 44:4. Kovo 22 d. "Anapilio" molekulės (iki 8 metų amžiaus) įveikė "Aušros" (iki 10 metų amžiaus) "B" komandą rezultatu 28:12. Balandžio 10 d. antrą kartą iš eilės "Anapilio" molekulės laimėjo prieš "Aušros" molekules rezultatu 55:7. Balandžio 17 d. Priskėlimo parapijos salėje sužaistose rungtynėse tarp "Anapilio" ir "Aušros" mergaičių (iki 12 metų amžiaus), "Anapilio" komanda įveikė varžoves rezultatu 43:21. Savo laimėjimą "Anapilio" mergaitės pakartojo gegužės 8 d., įveikdamos varžoves rezultatu 48:28. **P.V.**

Lenkijos...

Atkelta iš 3-čio psl.

Tačiau nutautėjimas vyksta ir ten, ir ten. Tik kad lietuvių Kanadoje, nepaisant netekčių, gan sparčiai vyksta (emigracija iš Lietuvos, Lenkijos, iš kitur), o Lenkijoje lietuvių visgi mažėja. Ypač emigracija (laikina ar pastoviai) retina lietuvių gretas Lenkijoje. Varšuvoje ir keliuose kituose miestuose liko mažos lietuvių salos, kurias sudaro Suvalkų trikampio lietuviai, pokario ar dabartiniai emigrantai iš Lietuvos, pvz. Varšuvoje yra maža mokyklėlė ir kas mėnesį šv. Mišios, kurias lietuviškai atnašauja kun. Robert Furman.

Suvalkų trikampyje, etninės Lietuvos dalyje ("kur ežerai ir ežerėliai, kur tyvuliuoja melsva Dusia"), lietuviai gyvena nuo neatmenamų laikų nesukolchozintos, laisvųjų ūkininkų, iki devinto prakaito darbščios ir dievobaimingos, galima sakyti, "smetoninės" Lietuvos kaimuose (netoli 40 jų). Tad Suvalkų trikampis iš tikrųjų sudaro gana tautiškai "kietą" salą Lenkijoje, su tam tikrais kalbiniais, charakterio ir folkloriniais savitumais (senovinės giesmės, šventos, kluono teatras ir t.t.). Net ir gūdžiais komunizmo laikais atokesnėse pasienio vietovėse berželiais išpuoštuose kluonuose per vestuves girdėdavai partizaniškas dainas (pvz. apie Kalniškės mūšį), o visi svečiai atsistodavo ir pritarėdavo kapelai užgrojus *Lietuva, Tėvyne mūsų*. Tylią vasaros naktį aidas pasiekdavo sovietiniais rėžiais prispaustą Lietuvą.

Patriotinės poezijos konkursas išeivijos jaunimui

Skelbiamas šeštasis lietuviškos patriotinės poezijos konkursas išeivijos lietuvių jaunimui. Konkurso vykdė JAV LB Klyvlendo apylinkės valdyba. Konkurse dalyvauti gali jaunimas nuo 12 iki 25 metų amžiaus. Skiriamos šešios premijos: 150 JAV dol.; dvi po 100 JAV dol.; trys po 50 JAV dol.

Konkurso mėcenatai: Č. ir I. Šatka, V. Bučmienė, J. ir D. Abriani, dr. K. Stankaitytė-Phillips, dr. V. Stankus ir a.a. Balio Gaidžiūno palikimo likutis.

Savo sukurtą ir niekur nespausdintą eilėrašį reikia pasirašyti slapyvardžiu ir pažymėti amžių. Atskirame lapelyje užrašyti slapyvardį, vardą, pavardę, amžių, adresą, telefoną nr. ir, jei turima, elektroninio pašto adresą. Tą lapelį įdėti į atskirą voką, ant voko užrašyti slapyvardį, voką užklijuoti ir drauge su eilėraščiu iki 2006 m. gruodžio 1 d. siųsti vertinimo komisijos pirmininkei šiuo adresu: dr. Jolita Kavaliūnaitė, 3332 Boyne Rd., Barberton, OH 44203, USA.

Vida Bučmienė,
JAV LB Klyvlendo apylinkės valdybos vardu

Meno dienas "Neringos" stovyklavietėje š.m. rugpjūčio 20-27 d.d. rengia ruošos komitetas, kurį sudaro Dana Grajauskaitė, Danguolė Kuolienė, Janė Venckutė-Žirlienė ir Antanina Žmuidzinaitė (el.paštas MenoDienos@aol.com). Kviečiami visi kūrybinės dvasios žmonės, nuo 21 iki pensijinio amžiaus. Stovykloje savo žiniomis pasidalins ir ves praktinius užsiėmimus profesionalai lietuviai dailininkai, teatralai, rašytojai ir muzikai. Programa bus vedama lietuvių kalba. Mokestis už savaitę – \$375 JAV dol., arba \$65 už dienos/paros stovyklavimą užsiregistruojant trumpesniai laikui. Registracijos anketos ir \$50 mokestis priimami iki birželio 30 d.

ATEITININKŲ ŽINIOS

Labas, mieli ateitininkai!

Buvusios ŠAAT pirmininkės Nijolės Balčiūnienės buvau pavesta skleisti informaciją apie XV Ateitininkų kongresą, kuris vyks Panevėžyje rugpjūčio 18-20 d.d. Kongreso šūkis: *Kristuje gyvenime ir kurkime*. Tai jau penkioliktasis ateitininkų kongresas ir pirmasis Panevėžyje.

Kongreso organizacinis komitetas (KOK), pirmininkaujant energingai Panevėžio krašto ateitininkų valdybos (PKAV) pirmininkei Irenai Bikulčienei, jau atliko daug paruošiamųjų darbų. XV Ateitininkų kongreso tinklalapis: <http://lietuvosateitis.org> skelbia daug naudingos informacijos – registracija, kontaktai, nakvynės, programa.

Tinklalapyje <http://lietuvosateitis.org/kontaktai.php>, galima rasti visų KOK narių ir talkininkų informaciją-kontaktus (kas už ką atsakingas, į ką reikia kreiptis kuriuo reikalu), kaip su tais asmenimis galima susisiekti... Galima rasti Panevėžio turizmo, viešbučių ir svečių namų informaciją (rezervuojant, paminėkite, kad atvykstate į Ateitininkų kongresą). Tinklalapyje galima matyti provizorinę kongreso programą. Kongreso rengėjai ruošia net kelias parodas, į kurias galima siųsti savo nuotraukas iš ateitininkų istorijos ir veiklos. Informaciją, susijusią su kongresu, norint įvesti kongresiniame tinklalapyje, siųsti adresu: kongresas@ateitis.lt. Ruošiantis kelionei, galima daug ką atlikti elektroniniu paštu, bet galima ir paprastu paštu... Jei jau žinote, kad dalyvausite, prašau registruotis tiesiog per KOK. Šiaurės Amerikos ateitininkų taryba (ŠAAT) praneš apie atstovus į kongresą.

Pagal AF įstatus už kongreso programą yra atsakingos AF valdyba (atsakinga už rengimą) ir AF taryba (atsakinga už aprobavimą). Tie darbai taip pat po truputį rieda pirmyn... Netrukus tinklalapyje bus išstatytas naujusias neseniai patvirtintas programos variantas. Įdomias mintis, ruošiantis kongresui, galima paskaityti Ateitininkų federacijos tarybos iniciatyva pradėtuose *Kongreso dienoraščiuose* <http://www.manau.lt/kongresas>. Galima ten pasiųsti ir savo minčių.

Kai kas klausė, kodėl kongresas vyks taip vėlai, vasaros pabaigoje. Pernai vasarą Jubiliejinėje ateitininkų stovykloje Lietuvos ateitininkų atstovai minėjo, kad data parinkta, nes daug Lietuvos studentų jau bus grįžę po vasaros darbų ir vasaros stovyklos jau baigtos – daugiau Lietuvos ateitininkų jaunimo galės kongrese dalyvauti. Matyt, Lietuvoje, mokslai vėliau prasideda, negu Šiaurės Amerikoje. Kviečiu, kas gali, susiraskite įvairių oro linijų su siūlomais papigintais skrydžiais, kurie galioja rugpjūčio mėn. Kas buvotė Jubiliejinėje stovykloje ar kokiuose ateitininkų kursuose ar renginiuose, kuriuose turėjote progos bendrauti su Lietuvos ateitininkais, žinote, kaip svarbus ir reikšmingas yra asmeniškasis mūsų bendravimas. (Prašau pasiųsti šią informaciją toliau, jei žinote, kam ji gali būti įdomi).

Ramunė Kubiliūtė,
Šiaurės Amerikos atstovė AFT, Čikaga

Pasisako jaunimo atstovai

Artėja XII Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas. Dalyvaus atstovai iš Europos, Šiaurės Amerikos, Pietų Amerikos ir Australijos. Kanados atstovai šiam kongresui turėjo prisistatyti raštu, pateikti atsakymus į klausimus: Kodėl norite tapti Kongreso atstovu? Kaip Jūsų dalyvavimas Kongrese prisidėtų prie lietuviybės išlaikymo Jūsų bendruomenėje? Dalis atsakymų buvo parašyta lietuviškai, kiti angliškai, vienas prancūziškai. Čia pateikiama dalis lietuviškai rašiusių atstovų pareiškimų.

Aš noriu dalyvauti kaip jaunimo atstovas sekančiam jaunimo kongrese, kuris įvyks Kanadoje, nes bus daug progų susitikti su lietuvišku jaunimu iš visų pasaulio kampų. Yra puiki proga su jais susiburti ir diskutuoti, kokius sunkumus jaunimas turi išlaikydamas savo kalbą ir kultūrą, ne tik mūsų generacijai, bet ir išlaikyti susidomėjimą ir norą tobulinti lietuviybę ateinančioms generacijoms. Yra irgi labai svarbu sužinoti, kaip skirtingi kraštai vertina lietuvių buvimą juose ir iš to giliau suprasti savo buitį ir ateitį. Kongresas man sudaro sąlygas sustiprinti ryšius ir paskatinti dirbti lietuvių labui.

Kongreso patirtis ir pats dalyvavimas man padės lengviau prisidėti prie lietuviškos veiklos, nes daugiau gausiu supratimo, kaip mūsų kultūrinės organizacijos veikia. Turėdamas supratimą prisidėsiu prie kultūrinių įvykių, socialinių pobūvių, lėšų rinkimo organizacijai ir, svarbiausia, skirti daug laiko švietimui išėivijoje. Kongresas, kuris įvyko 2003 m. Europoje, man parodė kaip svarbu ir įdomu yra dalyvauti lietuviškame kultūriniame veikime, nes daug gero galima padaryti daug dirbant. Sekantis kongresas mane vėl paskatins geram darbui.

Darius Karka

Mano vardas yra Andrius Rusinas. Aš gimęs ir užaugęs Toronte/Mississaugoje, o dabar mokausi Western universitete, Londono (ON) mieste, studijuojau biochemijos inžineriją.

Aš buvau vienas iš Kanados atstovų 2003 m. PLJS kongrese, kuris įvyko Lietuvoje, Punske ir Vokietijoje. Aš šiuo metu esu kongreso ruošos komiteto narys ir man teko pareiga organizuoti Toronto programą. Praeitais kongresas man paliko didelį išpūdį, todėl norėčiau vėl atstovauti Kanados jaunimui, kad galėčiau svarstyti įdomias temas, apspręsti lietuviško jaunimo veiklą, toliau tęsti savo draugystes su jaunimu, kuris atvyks iš įvairių pasaulio kraštų. Aš esu matęs, kaip lietuviškas jaunimas dirba kartu, ir todėl noriu prisidėti prie to darbo, tęsti lietuvių jaunimo veiklą per visą pasaulį.

Kaip atstovas manau, kad būtų labai gera proga atnaujinti ryšius ir draugystes su lietuviais, gyvenančiais tolimuose kraštuose, toliau domėtis jų veikla ir taip pat toliau svarstyti problemą, kaip išėivijos lietuvių jaunimas galėtų išlaikyti savo lietuviškumą gyvendamas kitose kultūroje. Man lietuviybės išlaikymas yra labai svarbus, nes ta lietuviybė suformavo didelę dalį mano charakterio. Jeigu norime ką nors pasiekti, tai mūsų jėgos ir balsai bus stipresni, kai dirbsim kartu vienam tikslui. **Andrius Rusinas**

Mano vardas yra Audra Rusinaitė. Aš gimiau ir užaugau Toronto ir Mississaugos miestuose

ir dabar mokausi Guelph universitete, kur studijuojau gerontologiją. Mano brolis ir draugai daug kalbėjo apie praeitą PLJS kongresą, kuris įvyko Lietuvoje, Punske ir Vokietijoje 2003 m. Po kongreso jie papasakojo apie įdomias temas, apie balsavimą nuspręsti lietuviško jaunimo veiklą, ir apie galimybę susitikti su jaunimu, kuris atvyko iš įvairių pasaulio kraštų. Tą išgirdus aš nutariau bandyti dalyvauti sekančiame Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese Kanadoje 2006 m. kaip išrinkta atstovė.

Man bus gera proga susipažinti su lietuvišku jaunimu iš įvairių kraštų, sužinoti daugiau apie jų veiklą ir pasidalinti su kitais savo mintimis apie tai, ką lietuvių jaunimas išėivijoje galėtų daryti, kad išlaikytų lietuvišką kultūrą, tradicijas, kalbą ir organizacijas. Nors aš gimus Kanadoje, man lietuviybės išlaikymas yra svarbus. Žinau, kad daug iš mano draugų ir draugių taip pat galvoja. Visados yra lengviau atsiekti lietuviškumo išlaikymo tikslus, kai dirbame kartu – vienam sunku bet ką padaryti sėkmingai. Kaip viena iš Kanados atstovių į PLJS kongresą, aš mielai prisidėčiau prie darbų, diskusijų, rinkimų ir t.t.

Nebijau įsijungti į lietuvišką veiklą ir bandau sąžiningai atlikti savo pareigas. Kaip Kanados atstovė prižadu dalyvauti visose kongreso programos dalyse, o po kongreso – pranešti jaunimui apie kongreso sprendimus, atliktus darbus bei suplanuotą veiklą ir toliau dalyvauti lietuviškoje veikloje.

Audra Rusinaitė

Manau, kad jaunimo kongresas yra gera proga pasimokyti iš kitų sąjungų, jų atstovų, jų patirties savo šalyse, kurios gali padėti pagerinti jaunimo veiklą savame krašte. Esu visą gyvenimą bandęs kuo daugiau prisidėti prie lietuviškos veiklos, plėsti lietuviško jaunimo dalyvavimą. Iš savo patirčių, manau, turėčiau nemažai gero prisidėti prie Kanados atstovų pasiruošimo ir dalyvavimo pačiame kongrese. Norėčiau toliau veikti jaunimo veikloje ir būčiau dėkingas, jeigu Kanados lietuvių jaunimo sąjunga man duotų progą vėl atstovauti Kanadai šiame tarptautiniame suvažiavime.

Geras vadovas pripažįsta, kad ne viską pats žino ar moka, bet kad kiti jų aplinkoje turi ypatingų idėjų, kurios gali būti naudojamos. Esu gan patyręs vadovas savo lietuviškoje bendruomenėje, bet žinau, kad visad yra proga savo vadovavimą pagerinti – kongresas būtų ypatinga proga tai padaryti. Manau iš savo patirčių per praeitus kongresus ir dalyvavimą savo bendruomenėje galėčiau ne tik sau pačiam padėti išlaikyti lietuviybę savo bendruomenėje, bet ir jaunesniems atstovams, kurie gal iki šiol neturi daug patirties. **Stasys Kuliavas** (Bus daugiau)

JAUNIMO ŽODIS

Kuo įdomūs mokslo metai?

Toronto Aukštesnieji lituanistiniai kursai

NIJOLĖ BENOTIENĖ

Lituanistinių kursų programa, kuriai Toronto katalikų švietimo skyriaus yra paskirti 26 šeštadieniai, baigiasi gegužės 13 dieną. Pralėkė dar vieni mokslo metai. Kursuose dalyvavo 25 mokiniai, iš kurių 8 moksleiviai, lankantys pirmus metus, 5 moksleiviai – 11 skyriaus ir 12-kai mokinių šie metai buvo paskutiniai. Aukštesniųjų lituanistinių kursų programą dėstė: Jolita Zabienė (kalbos ir literatūros mokytoja), Sigina Katkauskaitė (Lietuvos istorija) ir vedėja – Nijolė Benotienė (tautosaką, papročius ir tradicijas).

Mokslo metai buvo įdomūs Vėlinių paminėjimu, kalėdinių susikaupimu, kalėdinių tradicijų prisiminimu ir Prisikėlimo parapijos bankelio – M. Rusino apsilankymu, Vasario 16 trumpu minėjimu, kurį vedė mokytoja S. Katkauskaitė, Kauno *Caritas* vedėjos Onutės Virbašiūtės ypatingai gilius prisiminimus palikusia paskaita, Kanados lietuvių fondo atstovo A. Nausėdo paskaita, tarptautinių kalbų konferencija Don Bosco mokykloje ir abiturientų baigiamojo egzaminų pristatymu, kuriame dalyvavo jų tėveliai ar seneliai.

Darbų, kaip ir kiekvienais metais, atlikta labai daug. Ypač džiaugiuosi baigiamojo egzaminų projektu, kurį jau beveik 10 metų panaudoju baigiamojoje klasėje besimokančiam jaunimui. Projekto pavadinimas kiekvienam mokiniui skirtingas, bet jo esmė lieka ta pati: Antrasis pasaulinis karas, sovietų okupacija ir mokinio šeimos likimas. Šiam projektui būtinai reikia asmeninio ryšio – apklausos vyriausių ir artimiausių giminės narių; skatinama, kad tai būtų močiutė ar senelis. Čia ir prasideda kiekvienam moksleiviui skirtingi keliai.

Aprašyti Lietuvos istoriją prieš karą, arba kas vyko karo metais Lietuvoje nėra sunku, nes tam yra vadovėliai ir kiti istorinės medžiagos šaltiniai. Daugiausia darbo ir laiko užtrunka renkant gvą informaciją iš senelių, su kuriais reikia susisiekti, reikia labai apgalvotai paruošti klausimus, neužmiršti užrašyti laiką ir datą, kada tas apklausinėjimas įvyko. Dar didesnį sunkumai, kai mokinių seneliai gyvena Punske krašte, Lietuvoje arba kituose miestuose, o ne Toronte. Tada vyksta laiškų rašymas, telefoniniai pokalbiai, elektroniniai laiškai, senų nuotraukų siuntimai, aiškinimai kas, kur ir kaip, o dar iškilmingiau, kai mokinių tėvai ir seneliai ateina ir dalyvauja šioje apklausoje, kuri vyksta klasėje.

Rasa Kisielytė, kuri iš Lietuvos atvyko tik prieš trejus metus ir kurios pristatyme dalyvavo jos mama Giedrė Matukaitė-Kisieliene. Ji baigdamas savo senelių gyvenimo istoriją, pasakė: “Tikiuosi, kad man niekada neteks patirti tokio skausmo ir nerimo, kurį patyrė mano seneliai ir artimi žmonės. Džiaugiuosi, jog

mano seneliai liko gyvi ir atsilaike rusų priespaudai. Esu labai laiminga, kad gimiau Lietuvoje ir išmokau gerbti bei mylėti savo šalį. Niekada nesupratau ką man reiškė Lietuva ir patriotizmas, kol atsidūriau Kanadoje ir suvokiau ką praradau”.

Daiva Paškauskaitė rašė apie savo močiutę Albiną Oną Kašelytę-Ramanauskienę. Lyg vakar įvykusius įvykius, Daiva perteikė labai jautriai, smulkiai pasakodama močiutės kelionę iš Lietuvos į Vokietiją ir toliau į laisvą kraštą: “Aš negaliu įsivaizduoti, kaip aš bijočiau, jeigu būčiau buvusi močiutės vietoje, kai jai buvo tik 11 metų, kada ji bėgo iš Lietuvos” – savo aprašyme jausmais dalinosi Daiva.

Ypatingai geras aprašymas buvo ir Austinos Tarydaitės, surinkusios medžiagą apie savo močiutę Gerdą Tarvydienę. Austinos apklausoje dalyvavo jos abu tėveliai ir pati močiutė G. Tarvydienė, kuri atnešė parodyti senovinius pasus, kelionės visas, nuotraukas. Buvo labai gražus jaunimo ir svečių bendravimas.

Gintarei Ragainytei, kurios seneliai ir giminės Lietuvoje, šio projekto ruošimui labai pasitarė elektroninis paštas. Danielius Šarūnas, kurio tėvelis P. Šarūnas irgi dalyvavo apklausoje, į savo projektą įjungė išpūdžius pirmą kartą 2005 metais lankymosi Lietuvoje, pirmą kartą aplankymo močiutės tėviškę Marijampolės krašte ir pokalbį su močiute, kuriai dabar 83 metai. Ji gyvena Windsore, o Lietuvą ji paliko būdama 21 metų.

Virginijos Pečiulytės apklausoje dalyvavo jos abu tėveliai Vytautas ir Irena Pečiuliai. Virginija surinko medžiagą apie savo močiutę Genovaitę Kereisyte-Grigutienę, (motinos motina), kuri gyvena Punske krašte. Savo projekte paminėjo ir savo tėvelių jaunystę, susipažinimą ir gyvenimą Kanadoje. Viktorija Pečiulytė (ne sesutė) irgi rašė apie savo močiutę Eleną Zdancevičienę, kuri gyvena Punske.

Nešeniai į Kanadą atvykęs Lukas Šimukėnas paruošė projektą apie savo senelį Joną Burbulį (motinos tėvelį), apie kurio ypatingai gražią sodybą ne kartą rašė laikraščiai *Biržiečių žodis* ir *Šiaurės rytai*. Evaldas Zabas irgi tik keletą metų gyvenantis Kanadoje, ne tik pagarsėjo kaip ypatingai talentingas krepšinio žaidėjas, savo aprašymui surinko medžiagą apie senelio Vacio Zabovo vaikystę, jaunystę ir visą gyvenimą. Kaip sutapimas, Evaldo apklausoje dalyvavo ir abu jo seneliai – Irena ir Vacys, prieš dieną atvykę pasisvečiuoti iš Lietu-

Danielius skaito savo rašinį
Ntr. N. Benotienės

Darius skaito rašinį apie savo močiutę
Ntr. N. Benotienės

Evaldas su savo seneliais lituanistiniuose kursuose
Ntr. N. Benotienės

vos, nors Evaldas sako, kad jie atvyko į jo baigiamąjį egzaminą-pristatymą.

Darius Paznėkas, puikiausiai aptaręs savo močiutės (gimusios 1918 m.) Magdalenos Jonuškaitės-Paznėkienės gyvenimą, baigė močiutės dzukiškai ištartais žodžiais: “Dabar, vaikelai, kitoki čėsai, neraikia jum varge, sunkiai dzyrbc, galit visko nusi-pirke, tėvai laidžia jus in mokyklų, tai mokykitės ir nepamirškite kalbėti lietuviškai”.

Dėl lietuvių kalbos ir visa lietuviška bendruomenė, ir šie lituanistiniai kursai, kuriuose stengiamės į kiekvieną mokinio asmeninį kraitelį įdėti istorijos, tautosakos, kalbos, tikėdamiesi, kad tai išliks pagrindas toliau gilinti žinias, aplankyti tėvų, senelių gimtines, kurti lietuviškas šeimas. Visiems didžiausios sėkmės tolesnėje Aukštesniųjų lituanistinių kursų veikloje.

MINTYS

- Liūdnas bus likimas tų vaikų, kurie nuo jaunų dienų nepamėgs darbo ir tvarkos (K. Paltarokas)
- Įmesdami į pasaulio išdą nors mažiausią gėrio dalelę, mes jau geriname pasaulį (M. Pečkauskaitė)
- Abiejų šalių advokatai yra kaip žirklių abi

- pusės: jos kerpa, kas yra tarp jų, bet nepažeidžia viena kitos (D. Webster)
- Žmogus be religijos yra keliautojas be tikslo, klausiantis be atsakymo, kovotojas be pergalės, mirštantis be naujo gyvenimo. (Šv. Augustinas)
- Širdžiai reikalingos ašaros, kaip žemei – lietus (V. Hugo)

MIRTIES PRANEŠIMAS

Ata

ADELĖ DUDONIENĖ

mirė 2006 m. balandžio 23 d. ligoninėje, palaidota
šalia savo vyro Alekso Garden of Getsamane
kapinėse, South Surrey, B.C.

Liūdesyje liko –

sūnūs Robertas, Andrius ir Jonas su šeima

Ata

JONUI PALIULIUI

Lietuvoje mirus,

reiškiame nuoširdžią užuojautą seserims – ONAI
SENKUVIENEI, URŠULEI PALIULYTEI,
broliui VLADUI bei visiems artimiesiems –

J.A. Vaškevičiai

A.V. Ulbinai

M. Laurinavičienė

SKAUTININKEI

Ata

LIUDAI SENDŽIKIENEI

iškeliavus amžinybėn,

jos dukrai ALDONAI, sūnui GINTUI, seseriai
STASEI DRAUGELIENEI bei visiems gi-
minėms ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą
reiškia –

Toronto skautininkių/skautininkų draugovė

Toronto “Šatrijos” ir “Rambyno” tuntai

Romuva Inc.

Ilsėkis ramybėje

Netekus Liudos Sendžikienės

Su skausmu galvoju apie
Liudą ir prisimenu poeto žo-
džius: *Pakelk savo širdį į Didįjį
Grožį ir siela skambės palaimos
aidais*. Tai buvo jos gyvenimo
linija.

Liudą pirmą kartą pama-
čiau nepamirštamuose Zara-
suose. Ji buvo dar maža mergy-
tė ir ypatingai graži, kurios
tamsios akys (Lietuvoje sakytų
“kaip vyšnios”) įdėmiai žiūrė-
jo į pasaulį. Žiūrėjo, stebėjo ir
tylėjo. Matė daug, bet gyveno
savo privačiame pasaulyje, nie-
kuo neskeldama, pati kurdama.

Tragiškomis aplinkybėmis
sovietų fronto atskirta nuo šei-
mos, ji su savo vyriausia sesute
Stase (Draugeliene) ir drau-
gais pasitraukė Vokietijon. Po
kiek laiko emigravo Kanadon.
Be šeimos pagalbos neturėjo
galimybių studijuoti, tai dirbo
įvairius darbus ir mokėsi. Abi
seserys buvo labai gabios, tai
greitai prisitaikė, ir Liuda,
labai vertinama, dirbo “Bell
Co.” Surado gyvenimo draugą
– Vyta Sendžiką. Jie abu buvo
tiek panašūs, kad juos tuo-
kiantys kunigai turėjo įsitikin-
ti, jog tarp jų nebuvo artimos
giminystės. Sekė du vaikai –
Gintas ir Aldona.

Prisimenu Liudą dainuo-
jant Gintučiui. Didžiam nuste-
bimui, mažytis, vos 2-jų metų
berniukas gražiu balseliu pra-
gydo mamos dainas. Prisime-
nu ir jos laimingą veidą...

Po kiek laiko mažoji Aldu-
tė padidino šeimą. Kokie gra-
žūs buvo jos miniatiūriški
tautiniai drabužiai. Mamos
darbas ir džiaugsmas. Aldona
augo ir rodė didelį protinį bren-
dimą. Rašiniai buvo aukštai
vertinami ir net pasiekė Ota-
vą. Liuda buvo labai laiminga.
Po kiek laiko Aldona tapo ku-
ratore JAV šventovės – Pearl
Harbour muziejaus. Dabar ji
dėsto Londono universitete.

Prieš metus trenkė nelai-
mė – mirė josios mylimas Vy-
tautas. Sunkiai kentėdama ji
tuo nesidalino – tai buvo jos
skausmas.

Nesvarbu kas vyko ir kur,
vienas dalykas įgavo ypatingą
reikšmę – tai kūryba. Liuda iš-
moko austi ir pradėjo gaminti
įvairiausius rankdarbius – pra-
dedant užuolaidom, tautiniais
drabužiais ir baigiant lėlėmis
bei šimtais įvairių kitokių da-
lykų. Kur tik jos gabumas bu-
vo reikalingas, ten atsiliepdavo
Liuda. Niekada nelaukda-

ma atlyginimo, ji dirbo, kaip
sakoma, “iš savo kišenės”. Visi
draugai taip pat buvo laimingi
gaudami jos puikių darbėlių.
Visada taikinga ir pasiruošusi
padėti, ji kartais būdavo neį-
vertinama. Sykį jaučiausi labai
įskaudinta. Po poros dienų ga-
vau juostelę su jaustu posakiu:
“Kai du stos, niekados nesusi-
giedos”. Pradedi juoktis ir pa-
sidaro lengviau. Tai buvo Liuda.
Netrukus pajusime josios ne-
tektį dar stipriau negu dabar.

Tai buvo giliai patriotiška
moteris-motina, kuri mylėjo
savo gimtinę, savo šeimą ir vi-
sus draugus. Tikrai yra daug
herojų, mokslininkų ir t.t., bet
kaip galima rasti tinkamą, tik-
rai užtarnautą įvertinimą šituo
atveju?

Ilsėkis ramybėje, brangio-
ji, nepamirštama Liuda! **D.R.**

AUKOJO TĖVIŠKĖS ŽIBURIAMS

\$500 – A. Markevičius; **\$100**
– S. Kneitas, J. Lukša, R. Sonda,
P. Paškevičius, C. Rūkas; **\$95** – S.
Dalius; **\$90** – A.R. Rašymas; **\$55**
– T.E. Janeliūnas; **\$50** – F. Strolia,
J. Kairiūnaitė, P. Mažeika, P.
Genčius, dr. A. Šalkus, J. Lukšys,
J. Grabys, O. Dramantas; **\$40** –
V. Liuima; **\$35** – J. Kibirkštis; **\$30**
– E. Purtulis, L. Stukas; **\$20** – R.
Beržinis, A. Radžiūnas, V. Rut-
kauskas, S. Gaidauskas, D. Karo-
sas; **\$15** – A. Mičiudas; **\$12** – W.
Raguckas; **\$10** – D. Gutauskas, J.

Kiškūnas, J. Vazbys, S. Vashkys,
L. Valevičienė, L. Antanėlis, A.
Niaura; **\$5** – K. Gaputis; **\$2** – V.J.
Stankai, J. Morkūnas.

**Rėmėjų prenumeratą at-
siuntė: \$65** – E. Bumeisteris, G.
Šutas; **\$60** – V. Jakovickas, Tėvai
Jėzuitai (Klyvlandas), A. Man-
kus, S. Girčienė, R. Vaičaitis, B.
Valančius, dr. G. Skrinskas, S.
Zubrickas, A. Budininkas, A. Da-
sys, S. Kneitas, A. Kuraitis, V.
Visockis, prel. E. Putrimas, J.
Aušrotas, V. Svilas, Z. Bersėnai-
tė-Cers, dr. A. Šidlauskaitė, V.
Indris, L. Antanėlis, V. Keturakis,
K. Kriaučiūnas, P. Paškevičius,
M. Izokaitienė, A. Vitkevičius, A.
Barkauskas, R. Bulovas, A. Kra-
kauskas, L. Saplys, Z. Vaičeliū-
nas, V. Akelaitis, J. Šimkus, dr. G.
Ginčauskaitė, L. Zubrickas, V.
Stanionis, J. Mažeika, dr. L. Le-
vinskas, V. Pečiulis, D.A. Urbutis,
E. Krikščiūnas, J. Valaitis, J.
Genys, L.D. Garbaliauskai, H.
Adomonis, J. Balaišis, J. Čėpla,
E. Jeneckas, A. Kanonas, A.
Šileika, Z. Smilga, R. Verikaitis,
E. Bajoraitis.

**Garbės prenumeratą at-
siuntė: \$115** – F. Barzdžius; **\$100**
– R. Kazlauskas, P. Martišius, G.
Rodke, J. Mačiulis, O. Krikščiū-
nas; **\$90** – A. Kublinskas, A. Že-
bertavičius; **\$75** – L. Balaišis, A.
Borges; **\$70** – I. Rose, S. Kiršinas,
I. Smolskis, P. Mažeika, B. Vaiš-
noras, S. Baršketis, A. Šileika, L.
Stosiūnas, J. Lėveris, S. Žemgu-
lis, E. Čuplinskas, E. Berneckas,

B. Brakas, T.E. Janeliūnas, dr.
V.D. Kvedaras, dr. J. Rimšaitė,
A. Wilde, A. Augustinavičius.

AUKOS

A.a. Liudos Sendžikienės at-
minimui pagerbti skautų “Romu-
vos” stovyklavietei aukojo: **\$100** –
S. Draugeliene, dr. J.L. Yčai; **\$50**
– Z. Augaitienė ir šeima, L. Bal-
sienė, A.V. Grybai, I. Kairienė,
G.L. Keršis-Gotthans, A.S. Kišo-
niai, F. Mockus, dr. I. Rimšaitė,
G.D. Sakai, G.E. Šernai; **\$40** –
L.E. Baumgardai, I. Meiklejohn,
G. Stripinienė; **\$30** – dr. J. E.
Čuplinskai, E.M. Kazakevičiai, V.
Paulionis, I. Ross, B.P. Sapliai, Č.
L. Senkevičiai; **\$25** – B. Abromai-
tienė, A. Bumbulis, V. Jasinevi-
čienė, V. Liuima, E. Simonaviči-
enė, T.B. Stanuliai, R.V. White;
\$20 – K.J. Batūros, L. Einikienė,
K.V. Gapučiai, K. Garbaliauskai-
tė, L.D. Garbaliauskai, D. Gry-
baitė-Smith, V.P. Gulbinai, E.T.
Grybai, dr. O.J. Gustainiai, drs.
Č.B. Joniai, A.R. Kalendros, R.
Kalendra, E. Kišonienė, P. Kazi-
lienė, R. Lemon, G.D. Rocca, V.P.
Melnys, G. Morkūnienė, dr.
A.D. Pabedinskai, I. Punkrienė,
M. R. Rusinai, A.R. Sapliai, A.V.
Šimkai, R. Sonda, M. Tamulaitie-
nė, A.G. Tarvydai, I. Turūtienė,
M. Vasiliauskienė, P.J. Tarvydai,
G. Valiūnienė, A.I. Žemaičiai;
\$10 – K. Dambaras-Janowicz, V.
Siminkevičienė.

Aukas surinko J. Batūrienė,
P. Saplienė ir M. Povilaitienė. **P.S.**

MARLATT FUNERAL HOMES

Marlatt laidotuvių namai jau daug metų
teikia aukštos kokybės paslaugas
erdviose patalpose

Mes jaučiamės naudingi galėdami ir
toliau teikti paslaugas

HAMILTONO LIETUVIŲ BENDRUOMENEI

615 Main Street East
Hamilton 528-6303

195 King Street West
Dundas 627-7452

Alan D. Macdonald
Manager

SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

KVIEČIAME Į LIETUVIŲ PAVILJONĄ daugiakultūriniame "Carassauga" renginyje gegužės 26-28 d.d.

penktadienį – 7.30-12 v.v.; šeštadienį –
3 v.p.p.-12 v.v.; sekmadienį – 1 v.p.p.-7 v.v.

Lietuvių paviljonas rengiamas Anapilio parapijos salėje.
Programoje: lietuviškų vestuvių dainos bei šokiai, atliekami
"Atžalyno" ir "Gintaro" šokių grupių bei kapelos "Sūduva".
Vaišėse skanūs lietuviški patiekalai.

Šeštadienį vakare šokiai visiems. Įėjimas su "Carassaugos" pasais.

Rengėjai – Suvalkų krašto lietuvių išeivijos sambūris

Dail. Kazimiero Manglico BATIKOS DARBŲ PARODA

KAPINIŲ LANKYMO PROGA

gegužės 27 – 28 d.d. Anapilio parodų salėje

ATIDARYMAS – gegužės 27, šeštadienį, 3 v.p.p.

ir gegužės 28, sekmadienį, po 9.30 v.r. Mišių

Parodą rengia ir visus maloniai kviečia – Anapilio moterų būrelis

K Tech Building Systems Inc

1169 Lorimar Drive

Mississauga, Ontario L5S 1M5

**Galvanized Steel Structures
Houses • Cottages • Garages • Bunkies**

Tel. 905 564 6020

E-mail: ktechbuildings@aol.com

*Visa išeivijos lietuviška spauda sunkiai verčiasi. Reikia paramos
ir "Tėviškės žiburiams". Kas galite, paremkite juos auka, rėmėjo
ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu.*

STOVYKLA UŽSIENIO VAIKAMS

"Lietuvos atgaja", užsienio lietuvių vaikų vasaros poilsio konkurse buvo pripažinta Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos vyriausybės kaip geriausia stovykla. Visi stovyklos organizaciniai darbai pavesti stovyklos organizatoriui labdaros fondui "Vienybė". "Lietuvos atgaja" – aktyvios kultūrinės-kūrybinės švietėjiškos veiklos stovykla, gyvuojanti nuo 1993 m. Joje priimami ir Lietuvos vaikai. Keturių vietų numatytos Kanados lietuvių vaikams stovykloje "Pasakos ir legendos", kuri vyks liepos 25 – rugpjūčio 3 d. d. Palangoje. Laukiama 12-15 metų vaikų, "mėgstančių nuotykius ir naujoves, norinčių kurti, vaidinti ir žaisti, galinčių išbūti 10 dienų be tėvėlių globos". Organizatoriai ieško vieno asmens, kuris sudarytų galinčių dalyvauti keturių vaikų sąrašą ir iki gegužės 20 d. elektroniniu paštu nusiųstų nurodant jų kalbos mokėjimo lygį. Visais stovyklos klausimais kreiptis į koordinatore Mariją Vikšraitę arba fondo direktorę Aušrą Lasauskaitę el. paštu latgaja@gmail.com. Apie stovyklą pasiskaityti interneto tinklalapyje www.latgaja.lt.

SP/PRINTING/NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
413 ROYAL YORK RD., TORONTO ON
(prie Evans)
Savininkas Jurgis Kulešius

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8
NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) **763-5161**
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų
pirkimo-pardavimo reikalais.
Patyrimas šioje srityje nuo 1987 m..

Ką veiksite šeštadienį?

susipažinimo vakaronėje dalyvauja

"Jazz Land"

vokalinė grupė, vadovaujama Artūro Noviko

šeštadienį, liepos 1, 8 v.v.

Park West • 322 W. Armitage

Bilietai \$30 dainusvente.org/bilietai

PASTABA: 17 m. ir jaunesni bus įleidžiami tik su tėvų arba globėjų priežiūra

VIII Dainų šventės metu vyks LIETUVIŠKA MUGĖ

♦ **MUGĖ VEIKS** šeštadienį ir sekmadienį, liepos 1-2, Sheraton viešbučio Ohio, Mississippi ir Arkansas kambariuose. Kambariai yra puikioje vietoje, prie pat viešbučio restorano.

♦ **IEŠKOME** menininkų, verslininkų ir prekyautojų, kurie galėtų pardavinėti ar pademonstruoti lietuvišką meną, parduoti lietuviškas knygas, muziką, audinius ir t.t.

♦ Už dalyvavimą mugėje bus renkamas mokestis, sumokamas iš anksto.

Norintys daugiau informacijos prašomi kreiptis į

TAIYDĄ CHIAPETTA

taiyda@dainusvente.org arba **708-839-4438**

ORTODONTĖ

Dr. Skaistė Našlėnaitė
D.D.S., M.Sc., Ortho. Dip., FRCD (C)

Royal York Orthodontics
3029 Bloor Street West
(prie naujos "PARAMOS")

Toronto ON, M8W 1C5
Tel. (416) 207-0885

Kviečiame mažus ir didelius!

DANTŲ GYDYTOJA

Dr. Gintarė Sungailienė

115 Lakeshore Rd.E.

Mississauga, Ont. L5G 1E5

(! vakarus nuo Hurontario)

Tel. 905 271-7171

MARGUTIS Parcels

4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

Sekantis siuntimas LAIVU į Vilnių

2006 m. gegužės 4 ir 25 d.d.

Sekantis siuntimas LĖKTUVU į Vilnių

2006 m. gegužės 4 ir 25 d.d.

Visi paketai turi būti į mūsų pagr. raštinę
PRISTATYTI iki NURODYTŲ DATŲ

Tel: (416)233-4601

\$300* off COUPON for 1 parcel **\$300* off**
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ interneto tinklalapis www.tzib.com laukia jūsų apsilankymo. Kviečiame susipažinti su juo ir siųsti savo pastabas elektroniniu paštu – tevzib@pathcom.com

FINNAIR SUMMER 2006 FLIGHTS FROM TORONTO TO NORTHERN EUROPE ON SALE NOW

Finnair Direct Summer Flights from Toronto to Helsinki are on sale now! Fly non-stop to Northern Europe between June 8 and September 7, 2006. In addition, Finnair operates daily code-share flights from Vancouver, Toronto and Montreal via London, U.K. and from New York with many convenient connections from Canada. Book online at www.finnair.com/ca or call us at 416 222-0740 or 1 800 461-8651.

TORONTO

Anapilio žinios

• Motinos dienos proga visus parapijos salėje nemokamai kavute ir pyragais pavaišino parapijos Jaunų šeimų sekcija.

• *Žodis tarp mūsų* knygelių gegužės-birželio laidą platina A. Augaitienė sekmadieniais parapijos salėje.

• Šį mėnesį “Anapilio” sporto klubas sekmadieniais pardavinės prie parapijos salės vasarines gėles savo veiklai paremti. Gėles taip pat galima iš anksto užsisakyti pas Praną Vilkelį tel. 905 279-1867.

• Šią savaitę prel. Jonas Staškevičius išvykęs metinėms rekolekcijoms.

• Pavasarinė kapinių lankymo diena Anapilyje bus gegužės 28, sekmadienį. Pamaldos kapinių koplyčioje bus 3 v.p.p. Pamokslą sakys kun. Jonas Šileika, OFM. Mokyklinis autobusas į pamaldas veš maldininkus nuo “Vilniaus rūmų” 2.30 v.p.p., o nuo Anapilio atgal išvažiuos 5.30 v.p.p. Anapilio autobusėlis tą sekmadienį važiuos įprasta sekmadienio tvarka.

• Kapinių lankymo dienos pietūs gegužės 28, sekmadienį, bus ruošiami KLK moterų dr. Jos Lietuvos kankinių parapijos skyriaus Anapilio salėje. Pietauti bus galima ištisą dieną ir pasivaikinti vynu arba lietuvišku bei vietiniu alučiu.

• Anapilio moterų būrelis kapinių lankymo dienos proga ruošia Kazimiero Manglico batikos darbų parodą. Parodos atidarymas – gegužės 27, šeštadienį, 3 v.p.p. Anapilio parodų salėje. Sekmadienį paroda bus atidaryta po 9.30 v.r. Mišių.

• Prisikėlimo kredito kooperatyvo skyrius Anapilyje kapinių lankymo dieną dirbs nuo 9 v.r. iki 3 v.p.p. Kas tą dieną atidarys sąskaitą ir taps nauju nariu – gaus \$50 dovaną.

• Ryšium su kapinių lankymo diena, Wasaga Beach miesto Gerojo Ganytojo šventovėje Mišios tą savaitgalį bus aukojamos gegužės 27, šeštadienį, 2 v.p.p.

• Mišios sekmadienį gegužės 21: 9.30 v.r. už a.a. Algirdą Antaną Vičiūną (XX metinės); 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje gegužės 21, sekmadienį, 2 v.p.p. už a.a. Vincą Ignatavičių; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje gegužės 20, šeštadienį, 3 v.p.p. už Lapiečių ir Žukų mirusius.

• **Šv. Jono lietuvių kapinėms** aukoj: \$200 – A. Lukošūnienė; \$100 – P.Z. Jonikai (dukros a.a. Ritos ir motinos a.a. Monikos Jurkšienės bei giminių atminimui); \$50 – M. Žymantienė.

• **A.a. Marytei Kriščiūnienei** mirus, užjausdami jos vyrą Vytautą, Irena ir Algis Žemaičiai *Tėviškės žiburiams* aukoją \$30.

• **A.a. Eugenijos Pakauskienės** atminimui Milda Stechyshyn *Tėviškės žiburiams* aukoją \$100.

Prisikėlimo parapijos žinios

• Šį sekmadienį visose Toronto arkivyskupijos parapijose yra daroma rinkliava popiežiaus Benedikto XVI labdaros darbams paremti.

• Kapinių lankymo diena – gegužės 28. Mišios bus aukojamos 3 v.p.p. kapinių koplyčioje, kurių metu pamokslą sakys kun. Jonas Šileika, OFM.

• Santuokos sakramentą priėmė Christopher Harris su Valerie Ferron.

• Pakrikštyti: Evelyn-Margaret, Violetos (Gruchalla) ir Scott Clitheroe dukrelė; Aidas-Tomas, Daivos (Grybaitės) ir Derek Smith sūnus.

• “Žodis tarp mūsų”, gegužės ir birželio mėnesių knygutės yra padėtos šventovės prieangyje. Kaina \$5.

• Pusė parapijos tarybos narių bus renkami parapijos susirinkime, kuris įvyks gegužės 28 d., 12 v.d. parapijos salėje. Rinkimus ves nominacijų komisija, kurią sudaro D. Rocca (tel. 416 820-3088), M. Rusinas (905 848-0320) ir J. Stasiulevičienė (905 890-0813). Norintys kandidatuoti į parapijos tarybą ar, gavus sutikimą, pasiūlyti kitus, yra prašomi susisiekti su bet kuriuo nominacijos komisijos nariu.

• “Kretingos” stovyklavietei Vasagoj reikia daug pataisymų pagalbos. Tam tikslui organizuojami darbo talkos savaitgaliai. Visi, kurie gali padėti, yra kviečiami prisidėti prie šių darbų. Talkininkai yra aprūpinami nakvyne ir maistu. Dirbant stovykloje lengvai galima atlikti mokyklose reikalaujamų savanoriškų valandų skaičių. Daugiau žinių galima gauti pas Rūtą Jaglowitz ir Wally Dauginis

• Parapijos jaunimas pradės stovyklauti šia tvarka: lietuvių kilmės vaikai, nekalbantys lietuviškai liepos 9-22 d.d., lietuviškai kalbantys liepos 23-rugpjūčio 5 d.d., šeimos su vaikais rugpjūčio 6 - 12 d.d. Registracijos blankus visoms stovykloms galima gauti parapijos raštinėje.

• Mišios sekmadienį, gegužės 21: 8 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; 9 v.r. už Aliną Groen In't Woud; 10.45 v.r. už gyvas ir mirusias motinas, a.a. Anelę Žilienę, už a.a. Igną Juzukonį; 12.15 v.d. už a.a. Emiliją Baltrušaitienę.

• **Metinis Anapilio sodybos korporacijos** (Anapilis Christian Community Centre) narių susirinkimas įvyks š.m. birželio 1, ketvirtadienį, 7 v.v. Anapilio parapijos salėje. Nustatytu laiku nesusirinkus kvorumui, po pusės valandos šaukiamas kitas susirinkimas, kuris bus teisėtas, nepaisant susirinkusių narių skaičiaus.

Valdyba

• **Atitaisymas.** TŽ nr. 19 Anapilio žiniuose įšivėlė klaida. Mišios sekmadienį, gegužės 14, 9.30 v.r. už a.a. Gražina Kocienę, ne Kecerienę, kaip klaidingai paskelbta. Už klaidą atsiprašome.

• **CLEAN FOREVER.** Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu - sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

• **“MR. SUB” RESTORANAS** ieško sumuštinų (sandwich) gamintojo-jos. Atlyginimas \$9-12 už valandą. Adresas: 5555 Eglinton Ave. W. (tarp Dixie ir Centennial Parkway); tel. 416 857-3353.

Išganytojo parapijos žinios

• Sekmadienį pamaldos 11.15 v. ryto, po kurių įvyks pasutinė konfirmantų pamoka.

• Moterų draugijos ruošiamas “bazaras” įvyks gegužės 27, šeštadienį, 8 v. ryto iki 1 p.p. Visus daiktus pardavimui prašome palikti penktadienio vakare gegužės 26 d. tarp 6 ir 8 v.v. šventovėje.

• Konfirmacijos repeticija įvyks birželio 3, šeštadienį, 2.30 v.p.p. ir Konfirmacija – Sekminių sekmadienį, birželio 4, 11.15 v. r.

• Praeitą sekmadienį buvo pakrikštytas Nolan Konrad Meyer, Lauretos ir John Meyer sūnus bei Petro ir Irmos Šturmų vaikaišis.

• Sveikiname kun. Joną Šileiką, OFM, jo primicijų proga Prisikėlimo parapijos šventovėje.

Lietuvių Namų žinios

• Gegužės 14 d. LN svetainėje įvyko pietūs Motinos dienos paminėti. LN pirmininkas R. Sonda pasveikimo atvykusias mamas, įteikdamas po gėlę, ir pavaišino mėgstamu gėrimu. Pietuose dalyvavo 320 svečių.

• Labdaros valdybos posėdis įvyks š.m. birželio 28 d., 7 v.v. Slaugos namuose, Lietuvių Namų – birželio 21 d. LN seklyčioje.

• Kultūros k-ją platina vaizdajuostės. Norintys jų įsigyti prašomi skambinti tel. 416-769-1266 arba kreiptis el. paštu vkulnys@hotmail.com.

Slaugos namų žinios

• A.a. A. Kairienės atminimui \$25 aukoją L. Zubrickas. G. Bijūnienė aukoją \$230. Slaugos namų komitetas dėkoja visiems už aukas. Jos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St.W, Toronto ON M6P 1A6.

Maironio mokyklos žinios

• Gegužės 20 d. pamokų nebus – Karalienės Viktorijos savaitgalis.

• Dėmesio, tėveliai! Pagal TCDSB pageidavimą, gegužės 27 d. bus registruojami mokiniai ateinantiems mokslo metams. Malonėkite sugrąžinti užpildytus registracijos blankus. Taip pat tą dieną bus galima registruoti vaikus, gimusius 2002 m., į jaunesniųjų darželį ateinantiems mokslo metams.

• Maironio mokyklos iškilmingas mokslo metų užbaigimas įvyks Prisikėlimo parapijos patalpose birželio 9, penktadienį, 6 v.v. Mišiomis, diplomų įteikimu, programa bei šilta vakariene. Kaina – \$30 asmeniui. Vaikams (7-10 m.) – pusė kainos. Bilietus platina Kristina Dambaraitė-Janowicz tel. 905 602-9231.

• Sveikiname kun. Joną Šileiką, OFM, kurio primicijos įvyko gegužės 6 d. Prisikėlimo parapijoje.

• Linksmi praėjo Motinos dienos minėjimai jaunesniųjų bei vyresniųjų darželyje. Mamytės buvo nustebintos vaikų lietuviškomis dainomis bei trumpais pasirodymais, gėlėmis ir pyragais.

• Dėkojame Janei Vingelienai, kuri atvyko pamokyti 7 sk. mokinius išvirti “koldūnų” savo mamytėms su Dariaus Sondos pagalba.

• Maironio mokykla gavo \$5,500 auką iš “Paramos” kredito kooperatyvo; \$300 – iš KLK moterų dr. Jos Lietuvos kankinių parapijos skyriaus. Nuoširdžiai dėkojame!

• Mūsų knygynui mkt. Irena Ehlers, p.p. Gotceitai iš Kingstono, Vida Stanevičienė bei Rita Byra paaukojo knygų. Visiems dėkojame. **Živilė**

MONTREAL

Aušros Vartų parapija

• **Motinos dienos šventė** ir šeštadieninės lietuviškos mokyklos mokslo metų užbaigimas, tėvų pageidavimu šiemet įvyko gegužės 13, šeštadienį; 11 val. AV šventovėje Mišiose dalyvavo mokiniai, mokytojai, tėvai, seneliai ir svečiai. Po Mišių salėje mokiniai pasirodė su savo programėlėmis: D. Jaugelytės-Zatkovic kaip korespondentai, D. Kunčas su mįslėmis, o visi drauge – su dainų ir deklamacijų pyne. Vaikai padainavo aštuonias dainas. Dvi jų buvo skirtos motinai – *Mano mamytė* ir *Tau, mano mamyte*. Akompanavo muz. A. Stankevičius. Pabaigoje mokyklos vedėja Ž. Jurkutė-Blayney visiems padėkojo. Mokytojams buvo įteiktos gėlių puokštės, o vaikams – ne tik pažymėjimai, bet ir po gėlę. Padėkojusi klebonui už patalpas ir visokeriopą pagalbą, vedėja paprašė jį palaiminti stalą. Daly-

viai šnekučiavo ir dalinosi tėvų komiteto paruoštomis vaišėmis. Šiais metais mokykloje dirbo vedėja Ž. Jurkutė-Blayney, Daila Jaugelytė-Zatkovic, K. Čičinskaitė-Davidson, A. Gerala-vičiūtė-Drysdale ir D. Kunčas.

• **Sekmadienį, gegužės 14** Mišių metu AV šventovėje klebonas kun. V. Gedvainis pagerbė motinas jų šventei pritaikytu pamokslu ir jų palaiminimu. Giedojo parapijos choras ir sol. E. Grumbinienė. Po Mišių daugelis susirinko į parapijos salę, kur vaišinosi L. Polichauskaitės ir J. Žilinsko pagamintais “cepeliniais”.

• **Gegužės 14-21 dienomis** AV šventovėje bus dvi rinklivos: viena – parapijai, kita – Montrealio arkivyskupijai.

• **A.a. Konstancija Gasiūnaitė-Jasutienė** savo testamentu paliko po tūkstantį dolerių Aušros Vartų parapijai ir “Rūtos” klubui. **D.S.**

Šv. Kazimiero parapija

• **Sekmadienį, gegužės 14** klebonas kun. Aloyzas Volskis aukoją š.v. Mišias už gyvas ir mirusias Šv. Kazimiero parapijos motinas. Parapijos komitetas įteikė po gėlę kiekvienai moteriai šventovėje Motinos dienos proga. Sol. Antanas Keblys solo giedojo *Sveika Marija*. Mišios baigtos Švenčiausiojo pagarbinimu. Choras giedojo Švč. Mergelės Marijos litaniją. Po Mišių Mary ir Guy Zenaičiai paruošė skanias pietus visoms mamytėms.

tėms ir visiems parapijiečiams. Už pietus surinktus pinigus jie paaukojo Šv. Kazimiero parapijos šimtmečio minėtuvių komitetui.

• **Penktadienį, gegužės 12** Šv. Kazimiero parapijos kėgliavimo (bowling) klubas baigė sezoną šokių vakaru “Buffet Antique”. Išdalino trofėjus čempionams. Šiemet sezono čempionai yra Harold Celtoriaus komanda. Kas norėtų prisijungti prie klubo 2006-2007 metams, prašomi kreiptis į Harold Celtorių ar Stanley Rašytinį. **V.L.**

Po dešimties metų pertraukos chorvedys muz. Aleksandras Stankevičius įsteigė Šv. Kazimiero parapijos chorą. Nuotraukoje choras per Motinos dieną; iš k.: Lara Strauss, Nijolė Šukienė, Antoinette Brilvičienė, Sofija Skučienė, Jenny Benienė, Juozas Žitkus, sol. Guy Zenaitis, Justin Kisieličius, svečias sol. Antanas Keblys, chorvedys Aleksandras Stankevičius. Trūksta Julie Bernotienės

Ntr. V. Lietuvninkaitės

ADAMONIS CASTELLI INSURANCES
LABRECQUE, BROUILLETTE, CASTELLI INC.
1001 SHERBROOKE S.T.E., SUITE 555, MONTREAL. QUE. H2L 1L3
TEL: 514-286-1985 FAX: 514-286-1981
Joana Adamonis A.I.B. Petras Adamonis C.I.B.

LITAS *Montrealio lietuvių kredito unija*

1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

PARDUODU moters ir mergaičių tautinius drabužius. Skambinti tel. 416 769-6659.

PARDUODU “Buick Regal” 1991 m., gelsvos spalvos; 140,650 km; gerai atrodo vidus ir išorė – tik sėsk ir važiuok. Viskas patikrinta. Parduodu, nes dėl sveikatos nebeturiu vairavimo leidimo. Prašoma kaina \$2,500. Skambinti Vincui į Hamiltoną 905 389-7023.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ administracija kapinių lankymo dieną, gegužės 28, bus atidaryta po 9.30 v.r. Mišių iki 3 v.p.p.

PUNIA
CONSTRUCTION LTD.
REMONTAI
vidaus ir išorės; 15-os metų patyrimas; profesionalus, kokybiškas darbo atlikimas.
Perkant ar parduodant namą verta paskambinti
ALVYDUI GRIGUČIUI
cell: (416) 560-0122
namų: (905) 848-9628